

Gönyű Község
KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA
2019-2023

"Mert nekünk Gönyű a világ közepe!"

JÓVÁHAGYTA
Gönyű Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
a 22/2019. (II. 7.) határozatával

2019. február

Az Önkormányzat köszönetet mond az Uniper Hungary Kft.-nek, mivel engedélyt adott arra, hogy az erőmű fennállása alatt gyűjtött környezeti adatokat az Önkormányzat felhasználhassa a Környezetvédelmi Program készítése során¹

Megbízó: Gönyű Község Önkormányzata

Készítette:

Dr. Major Veronika

Kamarai szám: 01-8343

Okleveles gépészmérnök, Környezetvédelmi jogi szakokleveles mérnök, Igazságügyi műszaki szakértő

Szakterület
G-D-34 Környezetvédelmi eljárások és berendezések
SZÉM3 - Vízgazdálkodási építmények szakértése
SZKV-1.1 - Hulladékgazdálkodási szakértő
SZKV-1.2 - Levegőtisztaság-védelem szakértő
SZKV-1.3 - Víz- és földtaniközeg védelem szakértő
SZKV-1.4 - Zaj- és rezgésvédelem szakértő
SZVV-3.1. Hidrológiai, vízgyűjtő-gazdálkodás, vízkészlet-gazdálkodás, nagytérségi vízgazdálkodási rendszerek szakértő
SZVV-3.2 - Ivó- és ipari vízellátás, szennyvízelvezetés, nem szennyvízelvezetési célú csatornázás
SZVV-3.3 - Víz tisztítás
SZVV-3.4. Szennyvíztisztítás szakértő
SZVV-3.10 - Vízanalitika, vízminőség-védelem, vízminőségi kárelhárítás

Tartalom

1	Bevezetés.....	9
2	Gönyű község környezeti állapotát befolyásoló tényezők	10
2.1	Település-szerkezet	10
2.2	Népesedési folyamatok	10
2.3	Szociális ellátás	11
2.3.1	Szociális ellátások	11
2.3.2	Pénzbeli ellátások	11
2.3.3	Közzolgáltatások	12
2.4	Foglalkoztatottság	13
2.5	Ipari és szolgáltató vállalkozások (iparszerkezet).....	13
2.6	Nevelés-Oktatás	14
2.7	Egészségügy.....	16
2.7.1	Ellátórendszer.....	16
2.7.2	Életmód, szokások	16
2.8	Közlekedés.....	21
2.8.1	Közút.....	21
2.8.2	Viziút.....	21
2.9	Kultúra, társadalmi szervezetek jelenléte	22
2.9.1	Civil szervezetek	22
2.9.2	Helyi alapítványok:	22
2.9.3	Térségi civil szervezetek, civil kezdeményezések.....	22
2.10	Közművelődés	23
2.11	Sport, egészséges életmód.....	23
3	Helyzetértékelés.....	24
3.1	Éghajlat változás	24
3.2	A levegő állapota	25
3.2.1	Széljárás.....	25
3.2.2	Levegőminőség a település környezetében	26
3.3	Geomorfológiai, geológiai adottságok	31
3.4	A vizek állapota.....	32
3.4.1	Felszíni vizek	32
3.4.2	Felszín alatti vizek.....	39

3.5	Települési vízi infrastruktúra	40
3.5.1	Vízellátás.....	40
3.5.2	Csatornázás	40
3.5.3	Csapadékvíz elvezetés	41
3.6	Hulladékgazdálkodás.....	41
3.7	Zaj- és rezgésvédelem	43
3.7.1	Uniper Hungary, Gönyű, Kossuth Lajos u. 2/A.	44
3.7.2	Leier Hungary Kft. Gönyű, Dózsa Gy. u. 2.....	45
3.8	Táj- és természetvédelem	46
3.8.1	Ökológiai jellemzők	46
3.8.2	Védett területek:	46
3.8.3	A terület átfogó ökológiai adatai.....	47
3.8.4	Madármozgalmak felmérése.....	48
3.9	Épített környezet állapota	51
3.9.1	POSTAKOCSI FOGADÓ	51
3.9.2	RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOM	52
3.9.3	A RÓMAI BIRODALOM HATÁRAI - A RÓMAI LIMES.....	52
3.10	Energiagazdálkodás.....	52
3.11	Egészségvédelem.....	53
3.12	Sport	53
3.13	Környezeti nevelés	54
3.13.1	Óvoda	54
3.13.2	Iskola.....	54
3.14	Az Önkormányzat az okos település építője	56
4	Elérendő környezetvédelmi célok, környezeti célállapotok.....	57
4.1	Levegőtisztaság-védelem	57
4.2	Tájvédelem	57
4.3	Természetvédelem	57
4.4	Zöldfelületek.....	58
4.5	Épített értékek.....	59
4.6	Hulladékgazdálkodás.....	59
4.7	Energiagazdálkodás.....	60
4.8	Emberi egészség védelme	60

4.9	Környezeti nevelés	61
4.10	Az Önkormányzat az okos település építője	61
5	A környezetvédelmi célok és célállapotok eléréséhez szükséges intézkedések, felelősök, ütemezésük	62
6	A programban kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközei	66
7	Intézkedések végrehajtásának, eszközök alkalmazásának tervezett forrásai.....	66

Táblázatok jegyzéke

2-1. táblázat:	A település lakónépesség és lakóingatlanok számának változása	11
2-2. táblázat:	A település területnagysága és népsűrűsége.....	11
2-3. táblázat:	A települést kiszolgáló közszolgáltatások.....	12
2-4. táblázat:	Bölcsödei ellátás.....	14
2-5. táblázat:	Óvodáztatás.....	14
2-6. táblázat:	Iskola	15
2-7. táblázat:	Iskolai tanulók száma	16
3-1. táblázat:	A szennyező anyagok besorolása	26
3-2. táblázat:	Alap-levegőterheltség	28
3-3. táblázat.	táblázat: Levegőterheltségi szint egészségügyi határértékei.....	28
3-4. táblázat:	Ökológiai rendszerek védelmében meghatározott kritikus levegőterheltségi szintek	28
3-5. táblázat:	A felmért élőlénycsoportok értékelése során kapott ökológiai-állapot minőségi osztályok az üzemelés hetedik évében (2017-2018) végzet felmérések eredményei alapján (a mintavételi szelvények folyásirányban haladva vannak feltüntetve).....	37
3-6. táblázat:	A felmért élőlénycsoportok értékelése során kapott ökológiai-állapot	37
3-7. táblázat:	A gönyői ivóvíztermelő kutak adatai.....	40
3-8. táblázat:	A rákötési arány fejlődése.....	40
3-9. táblázat:	A települési hulladékok gyűjtése.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3-10. táblázat:	Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek.....	47

Ábrajegyzék

2-1. ábra:	Dohányosok megoszlása nemek szerint (MikrOLEF felmérés 2007.)	17
2-2. ábra:	Alkoholfogyasztás nemek szerint (MikrOLEF felmérés 2007.).....	18
2-3. ábra:	Egészséges táplálkozás nemek szerint (MikrOLEF felmérés 2007.).....	19
2-4. ábra:	A testmozgás nemek és korcsoportok szerint (MikrOLEF felmérés 2007.)	20
3-1. ábra:	A Föld hőmérséklet változása	24
3-2. ábra:	Az erőmű környezetében mért szélirány gyakoriság értékek a 2016-2017 évre vonatkozóan..	26
3-3. ábra:	Jelentős légszennyező kibocsátások	29
3-4. ábra:	A meghatározott levegővédelmi hatásterület bemutatása.....	30
3-5. ábra:	Dunai árvízhozamok hidrológiai statisztikai értékelése.....	33
3-6. ábra:	Éven belüli vízhőmérséklet változás	34
3-7. ábra:	A VKI követelmény szerinti ötfokú ökológiai minősítési skála.....	36

3-8. ábra: A KOIps koncentráció változása a Cuhai Bakony-ér bőnyi szelvényében	38
3-9. ábra: Az ammonia-ammónium-nitrogén koncentráció változása a Cuhai Bakony-ér bőnyi szelvényében	39
3-10. ábra: Az összes Foszfor koncentráció változása a Cuhai Bakony-ér bőnyi szelvényében.....	39
3-11. ábra: A település jelentős zajforrásai.....	43
3-12. ábra A zajkibocsátás értékelése	44
3-13. ábra: Gönyű község közelében található NATURA 200 területek.....	48
3-14. ábra: A tőkés réce állomány-változásai.....	49
3-15. ábra. ábra: A kárókatona állomány-változásai.....	49
3-16. ábra: A dankasirály állomány-változásai	50
3-17. ábra: A barátréce állomány-változásai.....	50

Rövidítések jegyzéke

KvVm	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
LTH	zajterhelési határérték
MikrOLEF ²	Lakossági Egészségfelmérés
MJV	Megyei Jogú Város
NÉS II.	Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia
TAO	Társasági Adó
TSZ	Termelő szövetkezet
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
VM	Vidékfejlesztési Minisztérium

1 Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladataként nevesíti a település környezetvédelmi programjának elkészítését és az abban foglaltak végrehajtását.

A település környezetvédelmi programjának célja Gönyű község környezeti állapotának és környezeti teljesítményének javítása, élhető és fenntartható környezet, ezáltal egészséges lakókörnyezet biztosítása Gönyű lakossága számára. Ezért Gönyű Község Önkormányzata Környezetvédelmi Program elkészítését rendelte el a 2019-2023 időtávra. A kijelölt célok megvalósulására az Önkormányzat megteremti a fedezetet és nyomon követi a célok teljesülését. A környezetvédelmi programot a képviselő-testület jóváhagyása után az Önkormányzat a szomszédos, illetve az érintett Önkormányzatoknak tájékoztatásul, valamint az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek véleményezésre küldi meg.

A célok kidolgozása során figyelembe vett programok és stratégiák:

- Nemzeti Környezetvédelmi Program
- Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia
- Nemzeti Éghajlat-változási Stratégia (NÉS II.)
- Okos Város fejlesztési modell

A program készítése során megkeresett intézmények:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi Főosztály
- Pannon-Víz Zrt.
- Győr-Szol Zrt.
- Uniper Hungary Kft.

A program készítésének jogszabályi háttere az 1. sz. mellékletben található.

2 Gönyű község környezeti állapotát befolyásoló tényezők

2.1 Település-szerkezet

Gönyű az 1. sz. fő közlekedési út mentén, az M1-es autópálya közelében (Nagyszentjánosnál közvetlen fel- és lehajtási lehetőséggel) sík területen fekszik, Győr MJV-tól mintegy 17 km-re keletre. Gönyű település a Duna és a Mosoni-Duna torkolatától 300 m-re, közvetlenül a folyam partján helyezkedik el. A település a Nyugat-Dunántúli Régió területén, a győri kistérségben található.

A település sűrűn lakott, zárt településszerkezetet alkot. Gönyű község vízparti (az 1. sz. főúttól északra eső) településrészén az utcák hálózatos elhelyezkedésűek, a főúttól délre szabályos, sakktabla elrendezést mutatnak.

A település terjeszkedése feltehetően Győr város irányába, az 1. sz. főút mentén történik majd. Gönyű beépítettségi karaktere falusias, kertvárosias, jellemzően családi házas környezetű; jelenleg 3 kétszintes társasház található a községben.

A Duna és a kikötő szomszédságában található egy bruttó 433 MW teljesítményű gázerőmű a kapcsolódó villamos és gázenergia hálózattal és állomásokkal. Az erőmű a magyarországi nagy feszültségű (400 kV) villamos energia hálózatba táplálja be a megtermelt villamos energiát, valamint a MAVIR rendszerirányító részére rendszerszintű szolgáltatások nyújt, segítve a villamos rendszer egyensúlyának fenntartását. A kikötő térségében nagy kiterjedésű ipari területek várják a további betelepülőket. A település beépített területének keleti részén kisebb területigényű, de nagy értéket előállító vállalkozások telepedtek meg. Itt található a Leier Hugária Kft. építőanyagokat előállító üzeme és a Wiesbauer-Dunahús Kft. húszüzem. Az iparterületi fejlesztések ellenére a községben nem következett be robbanásszerű népességnövekedés, nem alakultak ki nagy kiterjedésű, teljesen új lakóterületek. Az új építkezések a meglévő lakóházak közé kerültek, azokhoz méretben és formában igazodva, így megőrizve a település lassan, folyamatosan változó, de e változásban mégis a régi jegyeket megőrző képét.

A győri kistérség nem hátrányos helyzetű kistérség, valamint Gönyű település nem tartozik az önhibájukon kívül hátrányos helyzetű önkormányzatok közé.

Gönyű, község igazgatási rangú, ebből kifolyólag alapvetően falusias beépítettségű karakterrel rendelkezik a településszerkezet tekintetében.

2.2 Népesedési folyamatok

Az elmúlt évek adatait figyelembe véve elmondható, hogy a település lakosság száma stagnálást, legutóbb növekedést mutat. A község lakásállományát hosszú távon növekvőnek tekinthetjük.

2-1. táblázat: A település lakónépesség és lakóingatlanok számának változása

Év	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Lakónépesség száma (fő)	3012	3051	3049	3036	3038	3178	na.
Lakások (db)	1141	1147	1148	1152	1159	na.	na.

2-2. táblázat: A település területnagysága és népsűrűsége

Területnagyság (hektár)	Népsűrűség (fő/km ²)
2163	140

2.3 Szociális ellátás

2.3.1 Szociális ellátások

A település az alábbi szociális ellátásokat közvetlenül biztosítja 2018-ban:

- *szociális étkeztetés (napi egyszeri meleg étkeztetés, 45 rászoruló veszi igénybe);*
- *30 idős ember nappali ellátását biztosítják;*
- *házi segítségnyújtás (idős korúak, fogyatékkal élők, egészségi állapotuk miatt ellátásra szorulóknak számára, jelenleg 24-en veszik igénybe). – Ezek a szociális szolgáltatások jövedelemtől függő térítési díj ellenében vehetők igénybe.*

Szakosított szociális ellátás a településen nincs.

2.3.2 Pénzbeli ellátások

A pénzbeli ellátásokban részesülők száma nem jelentős a településen. Az előző évekhez képest érzékelhetően csökkent a szociális támogatást igénylők száma.

2018-ban: 1 fő lakásfenntartási támogatást kap, 5 fő rendszeres gyógyszerköltség támogatást. Rendkívüli települési támogatást 2017-ben 6 fő kapott. 2018-ban pedig 2 fő. Temetési segélyt a 2017 évben 4 fő kapott. 2018-ban: 1 fő.

2.3.3 Közszolgáltatások

2-3. táblázat: A települést kiszolgáló közszolgáltatások

Közszolgáltatások	Helyben	Más településen, éspedig (km)	Helyben, más településről kijáró szakember(ek). Havonta hány alkalom?	A szolgáltatás ellátatlan
KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYI FELADATOK				
Óvodai nevelés	X			
Általános iskolai oktatás 1-4.	X			
Általános iskolai oktatás 5-8.	X			
Alapfokú művészetoktatás	X		folyamatosan	
KÖZOKTATÁSI SZAKSZOLGÁLATI FELADATOK				
Gyógypedagógiai tanácsadás	X		havi 1-2 alkalom	
Korai fejlesztés és gondozás	X			
Fejlesztő felkészítés	X			
Nevelési tanácsadás		Győr 17 km		
Logopédiai ellátás	X		kéthetente	
Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás	X		minden év november, december	
Gyógytestnevelés		Győr 17 km		
GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK				
Gyermekjóléti szolgáltatás	X			
Bölcsőde	X			
Családi bölcsőde		Nagyszentjános 4 km		
Iskolai napközi	X			
Házi gyermekfelügyelet		nincs		X
GYERMEKJÓLÉTI SZAKELLÁTÁSOK				
Családok átmeneti otthona		Győr 17 km		

A szolgáltatásnyújtás fenntartói/szervezeti háttere

A lakosság által igénybe vehető, közoktatáshoz kapcsolódó közszolgáltatások szervezeti, fenntartói háttere igen sokszínű.

A feladatellátás jelentős mértékben az önkormányzat saját fenntartású intézményei által történik.

Ezek a következők:

- bölcsőde
- óvodai nevelés

Az általános iskolai nevelés a Győri Tankerületi Központ hatásköre:

- általános iskolai oktatás
- iskolai napközi
- fejlesztő felkészítés, korai fejlesztés és gondozás
- logopédiai ellátás
- gyógypedagógiai tanácsadás
- nevelési tanácsadás
- alapfokú művészetoktatás

Önkormányzati társulási formában kerül lefedésre:

- család- és gyermekjóléti szolgáltatás
- pszichológiai tanácsadás
- családi bölcsőde

A gyermekeket tekintve az elvándorlás-bevándorlás aránya a településen pozitív. Bevándorlás van, az elvándorlás mértéke alacsony.

2.4 Foglalkoztatottság

A 18-64 év közöttiek	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Munkaképes lakosság száma	2138	2145	2165	2172	2170	na.
Tartósan munkanélküliek száma (fő)	105	81	54	39	36	33
Foglalkoztatottsági ráta	95%	96%	98%	98%	98%	na.

A 18–64 évesek foglalkoztatási rátája 98 %-ra emelkedett

2.5 Ipari és szolgáltató vállalkozások (iparszerkezet)

A gazdaság szerkezetében a domináns terület az ipar. Településen a legnagyobb vállalat az Uniper Hungary Kft. és a Wuppermann Hungary Kft, melyek a környezeti terhelés szempontjából a jelentősebb tevékenységek közé tartoznak.

A településen legalább 100 vállalkozás kínál munkalehetőséget, melyek közül a legnagyobbak:

- Euro Clear Kft.
- Győr-Gönyű Kikötő Zrt.
- Leier Hungária Kft.
- Uniper Hungary Kft.
- Wiesbauer-Dunahús Kft.
- Wuppermann Hungary Kft.

2.6 Nevelés-Oktatás

A településen a bölcsődei és az óvodai ellátás kiépített.

2-4. táblázat: Bölcsődei ellátás

Bölcsődei intézmények száma	1
Bölcsődei férőhelyek száma	26
Bölcsödébe beíratott gyermekek száma	23
Bölcsödébe beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	0
Bölcsödébe beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	0

2-5. táblázat: Óvodáztatás

Óvodai intézmények száma	1
Óvodai feladat ellátási helyek száma	1
Óvodai férőhelyek száma	100
Óvodába beíratott gyermekek száma	100
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	0
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	0
Az óvodába be nem íratott 3. életévüket betöltött gyermekek száma	0
Az óvodába be nem íratott 3 életévüket betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	0
Gyógypedagógiai nevelésben részesülő óvodás gyermekek száma (integráltan neveltek nélkül)	7
Az óvodai gyermekcsoportok száma	4

A településen jelenleg biztosított az óvodáskorú gyermekek elhelyezése, valamennyi jelentkező felvételt nyer. A beíratott gyermekek száma nem haladja meg a férőhelyek számát. Egy intézményben és 4 csoportban történik az óvodai nevelés 6:30-16:30 közötti nyitva tartással. A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya egyaránt 0 %.

2-6. táblázat: Iskola

Általános iskolai intézmények száma:	1
Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	1
Általános iskolai osztálytermek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	14
Az általános iskolai osztályok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	14
Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással és magántanulókkal együtt)	234
Általános iskolai magántanulók száma	0
Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma	17
Gyógypedagógiai oktatásban részesülő általános iskolai tanulók száma (integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül)	0
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	0
Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	0
Általános iskolában tanuló első évfolyamosok száma (gyógypedagógiai előkészítő osztályok tanulóival együtt)	40
8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	32
A napközis tanulók száma az általános iskolákban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	79
Átmeneti és tartós állami nevelésbe vettek száma	1

2-7. táblázat: Iskolai tanulók száma

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Általános iskolai tanulók száma	232	241	234	224	219	232	234

A településen jelenleg biztosítva van az általános iskolai korú gyermekek elhelyezése. Az általános iskolai férőhelyek száma meghaladja az iskolába beíratott gyermekek számát.

A sajátos nevelési igényű tanulók száma (17 fő) és aránya (7 %), ami pontosan megfelel az országos átlagnak (7%).

A település, illetve az intézmények szakember-ellátottsága jó. A személyi feltételek adottak a bölcsődében, az óvodában és az iskolában.

2.7 Egészségügy

2.7.1 Ellátórendszer

Gönyű egészségügyi alapszolgáltatása egy felnőtt háziorvosi és egy fogorvosi praxis, valamint a védőnői szolgálat. Együttesen ellátják az oktatási intézmények egészségügyi feladatait is. Szak- és fekvőbeteg ellátásra a közeli Győr város rendelőintézetében és a győri kórházban van lehetőség, az orvosi ügyeletet a környező települések közösen oldják meg.

2.7.2 Életmód, szokások

A dohányzás, az alkohol, a drog, a stressz, a helytelen táplálkozás, a mozgáshiányos életmód káros hatásai nagyban hozzájárulnak a betegségek kialakulásához, a korai halálhoz.

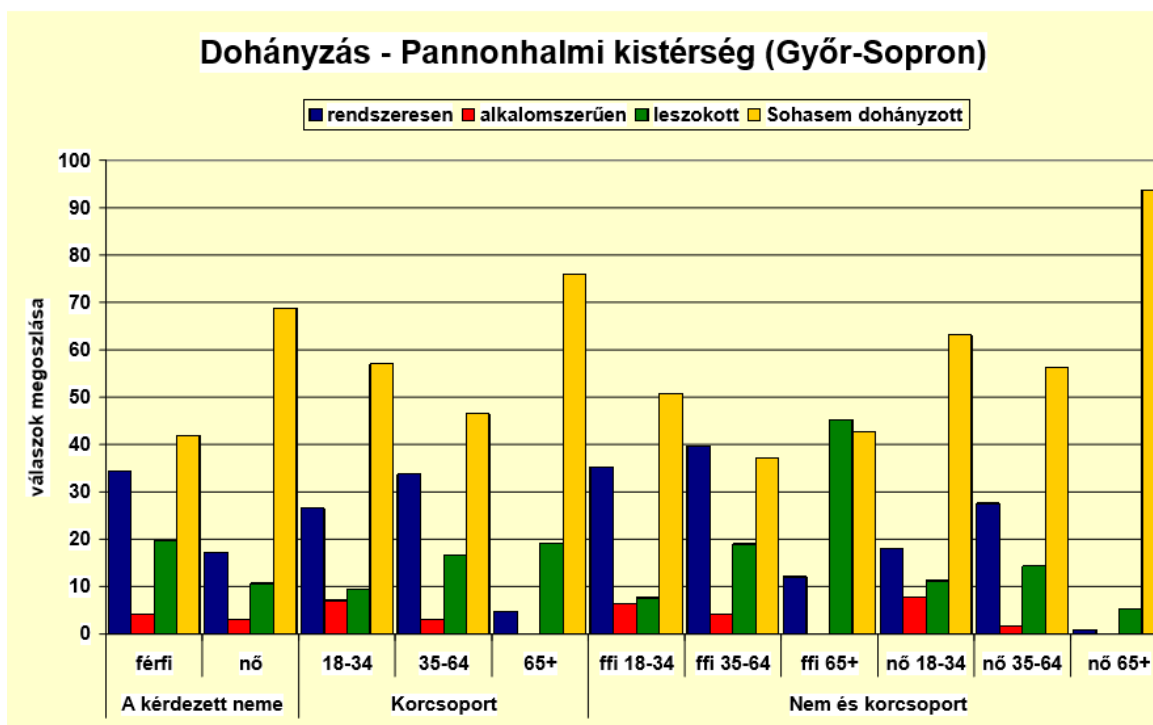
2.7.2.1 Gyermekek, a tanulóifjúság egészségi állapota

Az Önkormányzat figyelemmel kíséri a gyermekek, a tanulóifjúság egészségi állapotát, életmódjának változását és támogatja azon tevékenységeket, melyek az egészséges életmód megvalósítását szolgálják, illetve a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzését segítik.

Életmódjuk, szokásaik főbb mutatóiról és azok összefüggéseiről összességében elmondható: a tanulóifjúság egészségügyi állapota elmarad a kívánt szinttől, egészséges táplálkozási szokásainak alakítására szükség van, a rendszeres testmozgás, sportolási igény nem általános, a káros szenvedélyek egyre fiatalabb korban jelennek meg.

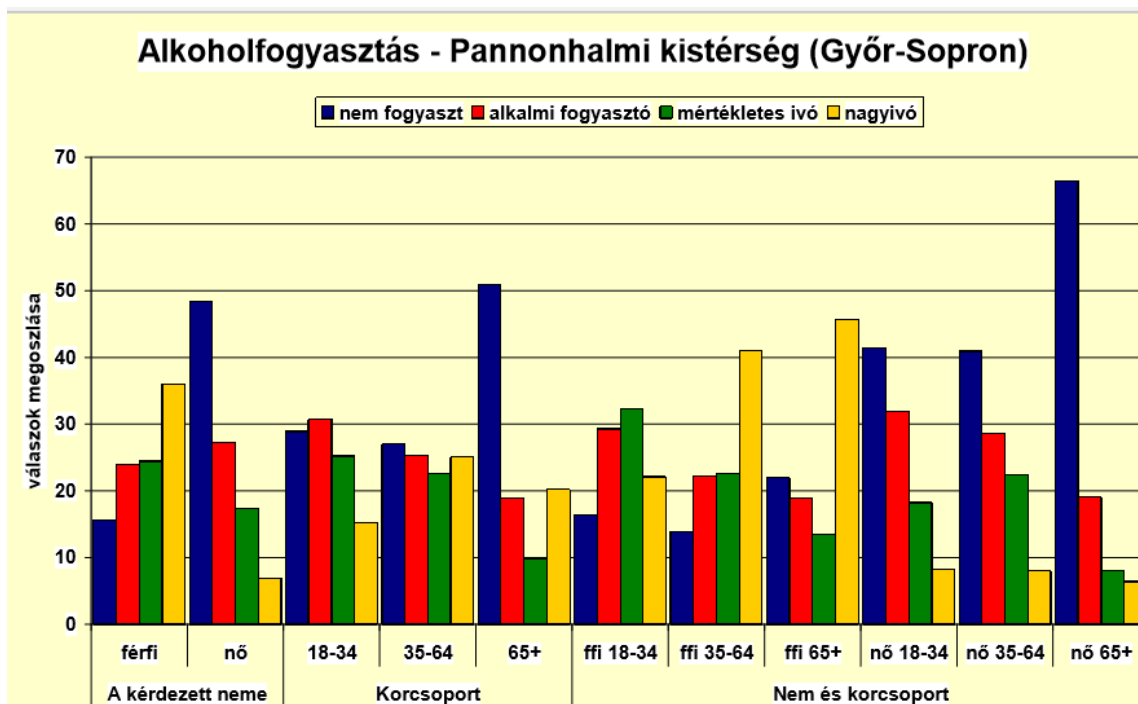

2.7.2.2 Dohányzási szokások

2-1. ábra: Dohányosok megoszlása nemek szerint (MikrOLEF felmérés 2007.)

Legnagyobb arányban a munkanélküliek dohányoznak, leginkább az öregségi nyugdíjasok mentesek e szenvedélytől. Az anyagi helyzet fordított arányosságot mutat a dohányzással.

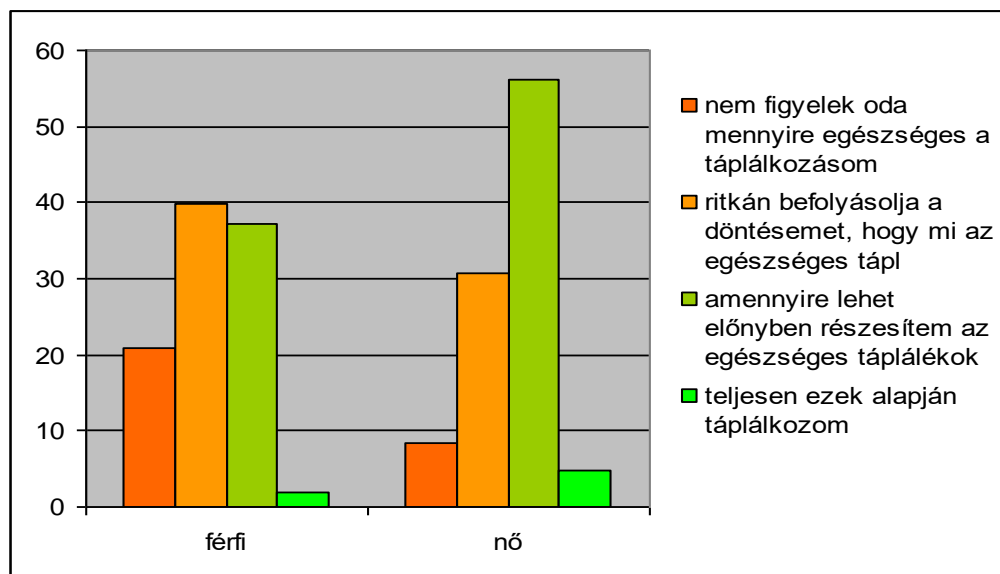
2.7.2.3 *Alkoholfogyasztás*

2-2. ábra. Alkoholfogyasztás nemek szerint (MikrOLEF felmérés 2007.)

2.7.2.4 *Táplálkozási szokások*

A magyar lakosság táplálkozási szokásaira összességében a túlzott energia, zsír, koleszterin, hozzáadott cukor és só, valamint elégtelen élelmi rost bevitel, zöldség és gyümölcs, valamint a kívánatosnál kevesebb teljeskiőrlésű gabonafogyasztás jellemző.

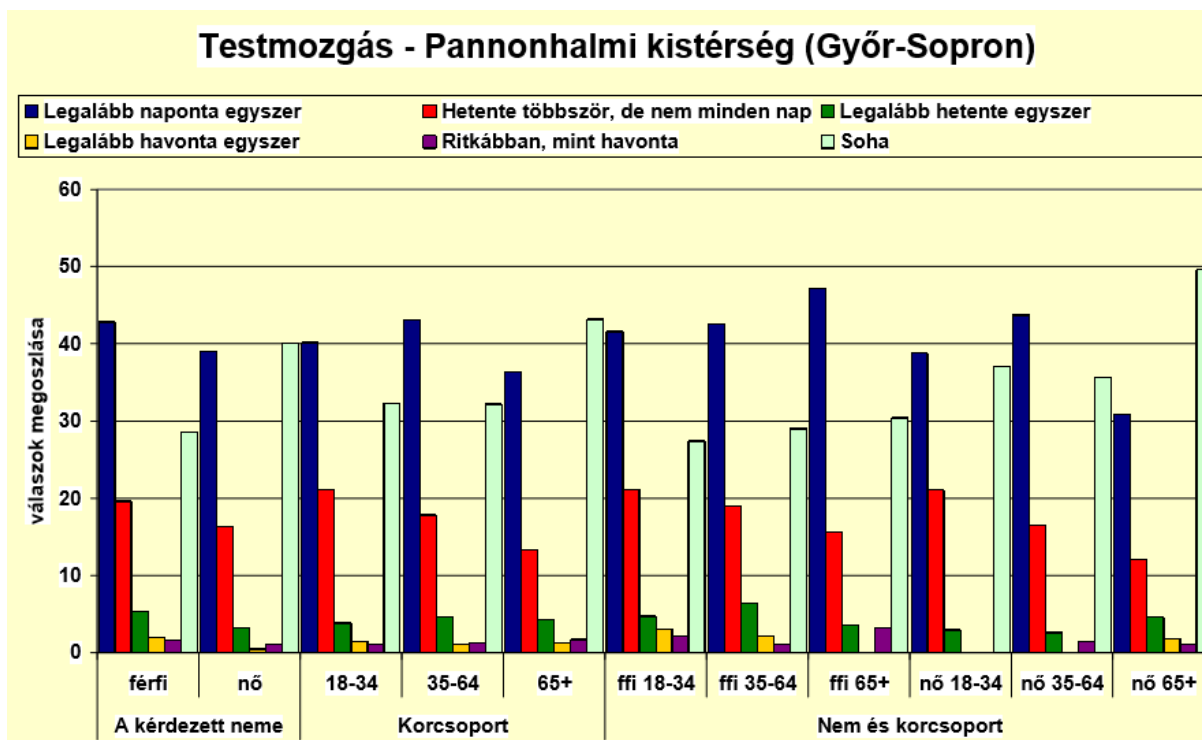
A napi átlagos energia bevitel főleg a fiatalabb férfiaknál jóval meghaladja az optimális értéket, amihez az alkoholos italok fogyasztása is hozzájárul. A túlsúly és az elhízás számos betegség kockázati tényezője.

2-3. ábra: Egészséges táplálkozás nemek szerint (MikrOLEF felmérés 2007.)

2.7.2.5 Mozgás

A testsúly jelentős mértékét a megfelelő testmozgás hiánya is okozza. A lakosság harmada szinte egyáltalán nem végez fizikai mozgást, a fiatal nők harmada és a férfiak ötöde is csak ritkábban, mint hetente végez testmozgást. A magyar lakosság szabadidős fizikai aktivitása átlagosan nem haladja meg a napi tíz percet. Legkevesebben az aktív dolgozók közül mozognak, ami nagyrészt a szabadidő hiányával hozható összefüggésbe.

2-4. ábra: A testmozgás nemek és korcsoportok szerint (MikrOLEF felmérés 2007.)

A település az elmúlt években egyre nagyobb figyelmet fordít a verseny-, diák és szabadidős sportolási lehetőségek biztosítására, kiemelten a tömegsport rendezvényekre és a strandsportágak népszerűsítésére.

2.7.2.6 Mentálhigiénés helyzet

A településen a 2017. évi halálozási adatai alapján legtöbbször szív-érrendszeri betegségekben, majd rosszindulatú daganatokban haltak meg. Ezt követi jóval kisebb arányban a külső okok (balesetek, sérülések, öngyilkosság, stb.) miatt és az egyéb betegségek következtében bekövetkező halálozások.

Megvizsgálva a település háziiorvosi praxisai által szolgáltatott megbetegedési adatokat elmondható, hogy mind a szív-érrendszeri betegségek (magas vérnyomás, szív koszorúér betegségek), mind a fiatalok halálozásokban nagy szerepet játszó kockázati betegségek (cukorbetegség, zsír-anyagcsere betegség) előfordulási gyakoriságai kisebbek, mint a megyében átlagosan. A magas szív-érrendszeri halálozás és alacsony megbetegedési ráta mellett szól, hogy ezek a betegségek a településen nagy számban nem kerülnek felismerésre.

A második helyen szereplő rosszindulatú daganatok közül jellemző a tüdő-daganat, melynek kialakulása elsősorban egészséges életvezetéssel (dohányzásmentes életmód, egészséges munka- és lakókörnyezet) elkerülhető lenne. Főként a férfiak között magasabb a halálozás, mint

a megyében átlagosan. Kedvezőtlen még az idős nők tüdő-daganat miatti halálózása, hiszen az utóbbi években szinte megkétszereződtek az értékek.

A másik kiemelt daganat az emlő- és méhnyakrák, amelyek, ha időben kerülnek felismerésre (rendszeres szűrővizsgálat által), akkor ezek teljes egészében gyógyítható betegségek. A nők daganatos megbetegedései sokáig rejtve maradnak, aminek hátterében állhat a kis részvételi arány a szűrővizsgálatokon, illetve a késői orvoshoz fordulás.

A mozgásszervi betegségek kiemelkedő jelentőségét nemcsak növekvő gyakoriságuk, hanem következményeik, így a munkaképességre, életminőségre és a halálózásra gyakorolt hatásuk adja. A megbetegedések közül ki kell emelnünk a csontritkulást, a reumás ízületi gyulladást, az ízületi porckopást, mint a leggyakrabban előforduló kórképeket. Demográfiai előrejelzések szerint Európában többen lesznek a 60 év fölöttiek, mint a 20 év alattiak, ami prognosztizálhatóan együtt jár a mozgásszervi betegségek okozta költségek drámai emelkedésével. Így amellet, hogy az intézményrendszeren belül szükségessé válik elsősorban a járóbeteg-rendszer és a házi orvosi hálózat fejlesztése, mindenképp nagy hangsúlyt kell fektetni a megelőzésre, valamint a csontritkulás szűrés hatékonyságának növelésére.

2.8 Közlekedés

2.8.1 Közút

A település az 1-es számú főútvonal mentén fekszik. A 17 km-re lévő Győr várossal az ÉNYKK Zrt. menetrendszerű buszjáratok kötik össze. 2018-ban a településen 1606 db gépjárművet tartottak nyilván, melyből 1 db volt elektromos hajtású.

	2017	2018
Személyszállító gépkocsik száma	1170	1258
Áruszállító gépkocsik	269	270
Motorkerékpár	70	78
Mezőgazdasági jármű	0	0
Összesen	1509	1606

2.8.2 Viziút

A Győr-Gönyű Országos Közforgalmú Kikötő a Nyugat-dunántúli Régió legnagyobb intermodális logisztikai központja, amely lehetőséget nyújt vízi, közúti, vasúti és légi árutovábbításra.

A kikötő 110 hektáron terül el a Duna 1794,00 folyamkilométerénél a Mosoni-Duna torkolatában, több kiemelt jelentőségű országos tranzit vasútvonal, valamint a gyorsforgalmi úthálózat fővonalának találkozásában. A kikötő közvetlenül kapcsolódik a Bresttől Constanciaig vezető európai E60-as főútra, illetve az E75 Helsinki-Athén és az Ystad-Rijeka főúthálózatra.

2.9 Kultúra, társadalmi szervezetek jelenléte

2.9.1 Civil szervezetek

A településen a civil szervezetek jelenléte jelentős és tagságát tekintve egyre növekvő mértékű.

Helyi civil szervezetek:

Gönyúi Lövészklub Sportegyesület

Gönyúi Nyugdíjas Klub

Gönyúi Sportegyesület

- Gönyű SE Labdarúgó Szakosztály
- Gönyű SE Kézilabda Szakosztály
- Gönyű SE Kosárlabda Szakosztály

Gönyúi Polgárőr Egyesület

Gönyúi Honismereti Egylet

Gönyúi Horgász Egyesület

Magyar Vöröskereszt Gönyúi Alapszervezete

2.9.2 Helyi alapítványok:

Gyermekeinkért, a Jövőért Alapítvány

Tanulóinkért Alapítvány

2.9.3 Térségi civil szervezetek, civil kezdeményezések

A győri kistérségben több környezetvédelemmel foglalkozó civil szervezet működik (habár egyik sem az érintett két településen rendelkezik székhellyel), közülük a legismertebb a győri központú Reflex Környezetvédő Egyesület. Az egyesületet 1987-ben alapították, tagjai közül többen a hivatalos környezetvédelmi hatóságnál, a Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságnál szereztek tapasztalatot. Az egyesület tevékenysége főleg a légszennyezés, a közlekedés, kommunális hulladék, környezet-politikai szabályozás és ifjúsági környezeti nevelés témakörére koncentrálódik. A Reflex hívta életre és koordinálja a Nyugat-dunántúli Regionális Környezetvédelmi Fórumot, mely a régióban működő zöld szervezeteket, hatóságokat,

intézményeket igyekszik együttműködésre szólítani. Az egyesület élénk nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik és több hosszú távú programban is részt vesz, pl.: a Dunai Nemzeti Park.

Másik, szintén győri székhellyel működő egyesület a Győri Civil Kontroll Egyesület, melynek fő tevékenységi köre a természet- és környezetvédelem, kiemelten a Győr-közeli védett területek, így a Mosoni-Duna és egyéb védett folyószakaszok és szigetek védelme.

Duna-Kör (Győri szervezete) célja a bioszféra és a társadalom együttélési lehetőségeinek feltárása, valamint ennek megvalósítása egy fenntartható világ elérésnek érdekében.

2.10 Közművelődés

A könyvtár könyvvállománya jelenleg 665 darab. Rendelkezésre áll még internet használat 6 db számítógéppel. A faluházban rendszeres foglalkozásokat tart a Nyugdíjas Klub, a Polgárórség. Szerveznek még német alap-, és angol középfokú nyelvtanfolyamokat, valamint rendszeresen indul KRESZ-tanfolyam, és főzőklub várja az érdeklődőket. Heti rendszerességgel tartanak ovitorna és zeneovi foglalkozásokat az óvodásoknak. Az év folyamán 4 alkalommal rendeztek az intézményben bált a lakosság részére, valamint a majális és a falunap megszervezése is az intézmény keretein belül történik. A kiállításokat általában a faluházban szerveztek, amely azonban az idei évtől múzeum szerepét tölti be, a kulturális programok megtartására az Egészségház és Közösségi épület kivitelezését követően, annak emeleti tereiben lesz lehetőség.

2.11 Sport, egészséges életmód

Gönyűn kiválóan működik a sportegyesület, a gönyői sportközpontban rendszeresen tartanak sportfoglalkozásokat.

3 Helyzetértékelés

3.1 Éghajlat változás

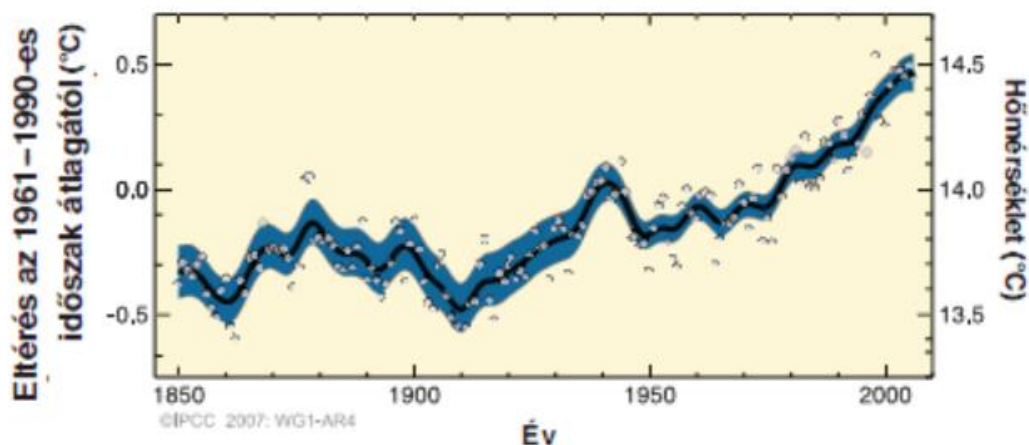
A jelenleg tapasztalható, immáron vitathatatlanul zajló éghajlatváltozás számos természeti változás és esemény elindítója az egész világon. Az éghajlatváltozás hajtóereje az emberi tevékenység káros hatása.

A Gönyű község éghajlata mérsékelt meleg, száraz. Az évi középhőmérséklet 10 °C körül alakul, a napsütötte órák száma éves szinten megközelíti a 2000-t.

Az éves csapadékmennyiség 570-590 mm között változik, a Duna magas vízállására elsősorban hóolvadáskor, valamint a nyár eleji időszakban: elsősorban májusban lehet számítani.

Az uralkodó szél az északnyugati. A Dévényi-kapun nagy sebességgel behatoló áramlások miatt hazánk legszelesebb tája Mosonmagyaróvár környéke. A Kisalföld belseje felé haladva változik a szélirány is. Sopronban az Alpok módosító hatása következtében már az északi szél az uralkodó.

A lenti ábra a közvetlen megfigyelések alapján a Föld átlagos hőmérsékletváltozását mutatja 1880-tól napjainkig. Az ábra koordinátáján látható értékek az 1961-1990-es évek átlagértékétől való eltéréseket adják meg. Látható, hogy a hőmérséklet menete, kisebb visszaesésektől eltekintve, a vizsgált időszakban melegedő tendenciát mutat (vannak olyan elképzelések, hogy az 1940 és 1980 közötti stagnálás az aeroszol részecskéknek köszönhető)

3-1. ábra: A Föld hőmérséklet változása

A globális felmelegedés érinti Gönyű községet is. Nő az átlaghőmérséklet, egyidejűleg gyakoribbak a természeti katasztrófák, a különleges időjárási jelenségek.

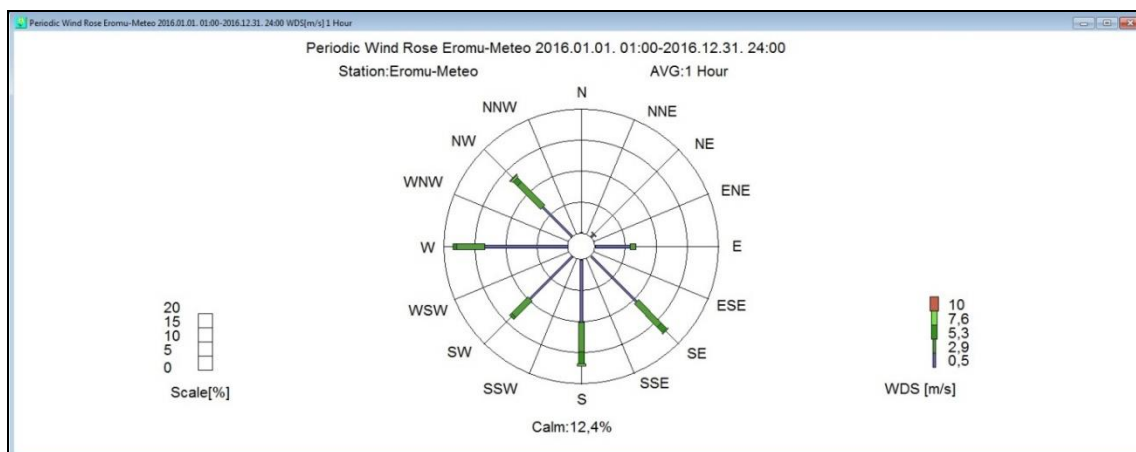
3.2 A levegő állapota

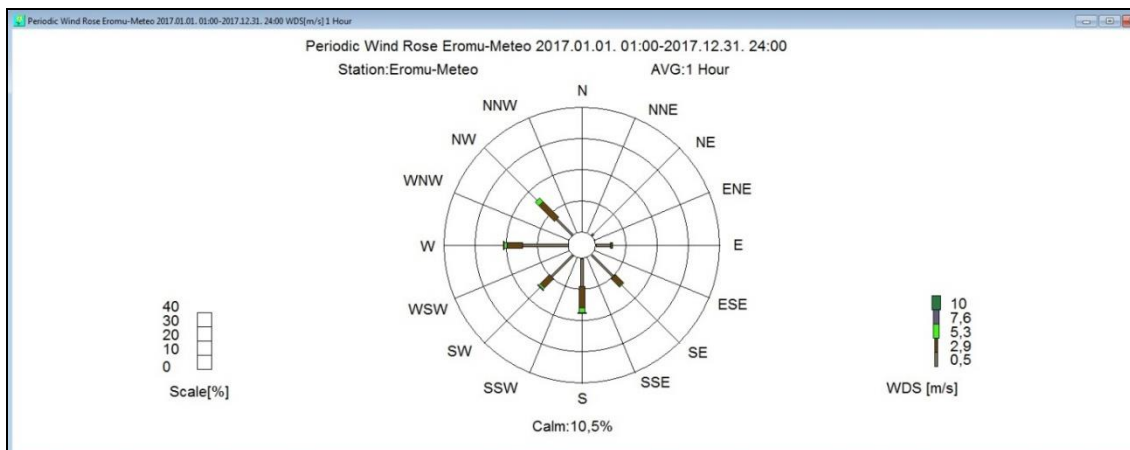
3.2.1 Széljárás

A levegőszennyezettség szempontjából elsősorban a széljárás a jellemző tényező. A térségben leggyakoribbak a nyugatias és délies komponensű szelek. A nyugatias és délies szelek relatív gyakorisága a két vizsgált év átlagában:

- **ÉNy, Ny, DNy: 49 %**
- **DNy, D, DK: 47 %**

A nyugati szelek egyrészt Győr város szennyezettebb levegőjét szállítják a területre, ugyanúgy, mint a hatóságok által folyamatosan ellenőrzött és monitorozott erőművi emissziókat is. A szintén gyakori délies szél a Kisalföld felől tiszta levegőt szállít a környezetbe. A területen gyakoriak a szélcsendes időszakok: 10-12 % gyakorisággal. Huzamos anticiklonos, inverziós időjárási helyzetekben évente néhányszor előfordul a szennyeződés halmozódása. A jellemző átlagos szélesség a hosszú idejű meteorológia sorok figyelembevételével 4 m/s. A település környezetében mért a szélirány gyakoriság értékeket a lenti ábrán mutatjuk be a 2016-2017 évre vonatkozóan. A környezet jó átszellőzését a Duna-völgye jelentősen elősegíti.

3-2. ábra: Az erőmű környezetében mért szélirány gyakoriság értékek a 2016-2017 évre vonatkozóan

3.2.2 Levegőminőség a település környezetében

Országos viszonylatban Győr és térsége levegőminőségét kettősség jellemzi. Egyrészt Győr város és a közlekedési főútvonalak levegőszennyező hatása érvényesül, ennek alapján közepes mértékben szennyezett levegőjű területek közé sorolható. Másrészt a Duna-mente, a Szigetköz és a városi levegőterheléstől távolabb eső területek levegőminősége csaknem kifogástalan.

3.2.2.1 Zóna besorolás

A 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet, melyet a 48/2006.(XII.27.) KvVM rendelet, valamint az 5/2011.(I.14.) VM rendelet módosított, az ország területét légszennyezettség szerint zónákba sorolja. A vizsgált térség a „**10. Az ország többi, más zónába nem sorolt területe**” nevű zónába tartozik. Szennyező anyagokénti besorolását az A-tól F-ig (csökkenő sorrendben) terjedő skálán a **lenti táblázat** szemlélteti.

3-1. táblázat: A szennyező anyagok besorolása

BaP	SO ₂	NO ₂	CO	PM ₁₀	C ₆ H ₆	O ₃	As	PM ₁₀	Fémek
10.zóna	F	F	F	E	F	O-I	F	F	D

A „B” és „C” zóna-besorolás jelentené a levegőterheltség egészségügyi határértékének meghaladását. A fenti adatokból látható, hogy a zóna-besorolás szerint a levegőterheltség az egészségügyi határértéket a vizsgált térségben nem haladja meg. Megjegyzendő, hogy a vizsgált terület Győr közvetlen szomszédságában van, a város pedig a szennyezettebb levegőjű „2. Győr-Mosonmagyaróvár” zónához tartozik.

3.2.2.2 Alap- levegőterheltség

Az alap-levegőterheltség ismerete a pontforrások hatásterületének lehatárolása céljára szükséges. Esetünkben az alapterhelés meghatározására megbízhatóan alkalmas a Gönyúi Idősek Otthona területén működő mérőállomás. A felhasznált adatok az állomás 2017. évi méréseiből származnak (3-2. táblázat). Kivételt képez a szálló por PM10, melynek mérésére az Erőmű nem kötelezett, mivel szállópor kibocsátása nincs, sőt a levegőszűrői révén gyakorlatilag csökkenti is a szállóporterhelést a környezetében. Ennek koncentrációját az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat állomásainak, valamint más hasonló környezetben végzett mérések adatainak felhasználásával, becsléssel határoztuk meg. Az alap-levegőterheltség figyelembevételével, a levegőkészlet-gazdálkodás szabályai szerint, a levegő bizonyos mértékig még terhelhető. Az egészségügyi határértékeket a 3-2. táblázat, a kritikus levegőterheltségi szinteket a 3-3. sz. táblázat mutatja be.

3-2. táblázat: Alap-levegőterheltség

nitrogén-dioxid NO ₂	nitrogén-oxidok NO _x	szén-monoxid CO	szálló por PM ₁₀
µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³
14,4	18,1	507,9	20,0

3-3. táblázat. táblázat: Levegőterheltségi szint egészségügyi határértékei (4/2011. (I.14.) VM rendelet, 1 melléklet, egyszerűsített kivonat)

Légszennyező anyag	Határérték (µg/m ³)		
	órás	24 órás	éves
Nitrogén-dioxid	100	85	40
Nitrogén-oxidok*	200	150	70
Szén-monoxid	10 000	5 000	3000
Szálló por PM ₁₀	-	50	40

*tervezési irányérték

3-4. táblázat: Ökológiai rendszerek védelmében meghatározott kritikus levegőterheltségi szintek (4/2011. (I.14.) VM rendelet, 1 melléklet, egyszerűsített kivonat)

Légszennyező anyag	Éves határérték (µg/m ³)
Kén-dioxid	20
Nitrogén-oxidok (mint NO ₂)	30
Szén-monoxid	8

3.2.2.3 Ipari tevékenység

A település jelentős kibocsátásai:

- I. Uniper Hungary Kft.
- II. 1-es főút
- III. Fűtés, avarégetés

3-3. ábra: Jelentős légszennyező kibocsátások

3.2.2.3.1 Uniper Hungary Kft.

Az Uniper Hungary hatásterületét illetően az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítható, hogy a vizsgált, mértékadó kibocsátású légszennyező anyag kibocsátó pontforrások (P1, P3 és P4) levegővédelmi hatásterülete a P1 pontforrások köré írható 840 méter sugarú körön belül van. A levegővédelmi hatásterület elhelyezkedését a 3-4. ábrán mutatjuk be.

3-4. ábra: A meghatározott levegővédelmi hatásterület bemutatása

Az elvégzett vizsgálatok eredményei alapján az is megállapítható, hogy a vizsgált, mértékadó kibocsátású P1, P3 és P4 pontforrások vizsgált légszennyező anyag kibocsátásai miatt a források környezetében kialakuló rövid, ill. hosszú idejű talajközeli légszennyező anyag koncentrációk – az alap levegőterheltséget is figyelembe véve – nem érik el a figyelembe vett egészségügyi határértékeket.

3.2.2.3.2 1-es számú út

A KSH jelentése alapján az út napi forgalma 2000-2500 jármű.

A közúti járművek levegőszennyezésének fő meghatározói a járműállomány száma és összetétele (járműfajta, azok korszerűsége és a karbantartástól függő műszaki állapota), területi eloszlása, az utak kapacitása és annak függvényében a forgalom folyamatossága, a forgalimirányítási rendszer fejlettsége, a településfejlesztési és városépítési jellemzők, a meteorológiai viszonyok, stb.

A környezetszennyezés mérséklésére irányuló jogi és műszaki intézkedésekhez tartozik a jármű forgalomba helyezésének szabályozása (típusvizsgálat), a környezetvédelmi követelményeket is kielégítő (EURO-3,4 motorokkal felszerelt) új járműgenerációk bevezetése, a kötelező

környezetvédelmi felülvizsgálat előírása, a szűrőpróbaszerű ellenőrzések a forgalomban, de ide sorolható az utak áteresztőképességének növelése, a forgalomirányítás fejlesztése, a belvárosi forgalom külön szabályozása és korlátozása, stb.

3.2.2.3.3 Fűtés, avarégetés

A lakossági fűtés környezetszennyező hatása a gáztüzelés bevezetése óta drasztikusan csökkent, ugyanakkor a széntüzelésű berendezések továbbra is igen jelentős környezeti terhelést jelentenek a településen.

Gönyű Önkormányzata is megalkotta a helyi viszonyokra szabott, mégis kellően szigorú rendelkezéseit a levegő védelméről szóló 10/2018. (VI. 12.) önkormányzati rendelet képében.

A hatályos rendelet alapján kerti hulladék égetésére kizárólag keddi napokon, 8 és 18 óra között van lehetőség, erre is csak március, április, szeptember, október és november hónapokban. A rendelet azt is meghatározza, hogy csak teljesen száraz kerti hulladék égethető, továbbá nem lehet tüzet gyújtani ünnepnapokon, valamint az önkormányzat által szervezett rendezvények napjain, közterületen, egészségügyi-, szociális-, gyermek-, ifjúsági-, nevelési- és oktatási intézmény, sportlétesítmény, művelődési intézmény és egyházi intézmény 100 méteres körzetében azok működésének időtartama alatt, valamint éghető anyagot tároló hely 30 méteres körzetében.

Ennek ellenére az avarégetés miatti lakossági panaszok rendszeresek.

3.3 Geomorfológiai, geológiai adottságok

Gönyű település a Győr-Tatai teraszvidék kistájhoz tartozik, mely domborzatát az alacsony helyzetű, gyengén tagolt teraszos hordalékkúp síkság jellemzi. A község átlagos tengerszint feletti magassága 110-120 mBf között változik, nyugati irányba enyhén lejt.

A Duna közelségéből adódóan a térségre az alluviális eredetű talajok, azon belül is a könnyű mechanikai összetételű és karbonátos jellegű különféle öntéstalajok, a folyótól távolabb eső területeken löszös rétegeken képződött barnaföldek jellemzők. Gönyű területén, a Duna közelében vízáteresztő talajrétegek, 8 m-ig sárga finom homok, majd agyagos, kavicsos homokrétegek találhatók. Termékenységük a mechanikai összetétel és az abból adódó vízgazdálkodás miatt változó, általában közepes vagy gyenge termékenységű.

Az elvékonyodott tektonikai lemeznek köszönhetően az országos átlagnál magasabb a geotermikus gradiens, a hévizek által kitermelhető hőmennyiség azonban nem éri el a hőfluxus 25%-át.

3.4 A vizek állapota

3.4.1 Felszíni vizek

Gönyű az 1-1 Szigetköz alegységen és a 1-5 Cuhai–Bakony-ér és Concó alegységen helyezkedik el.

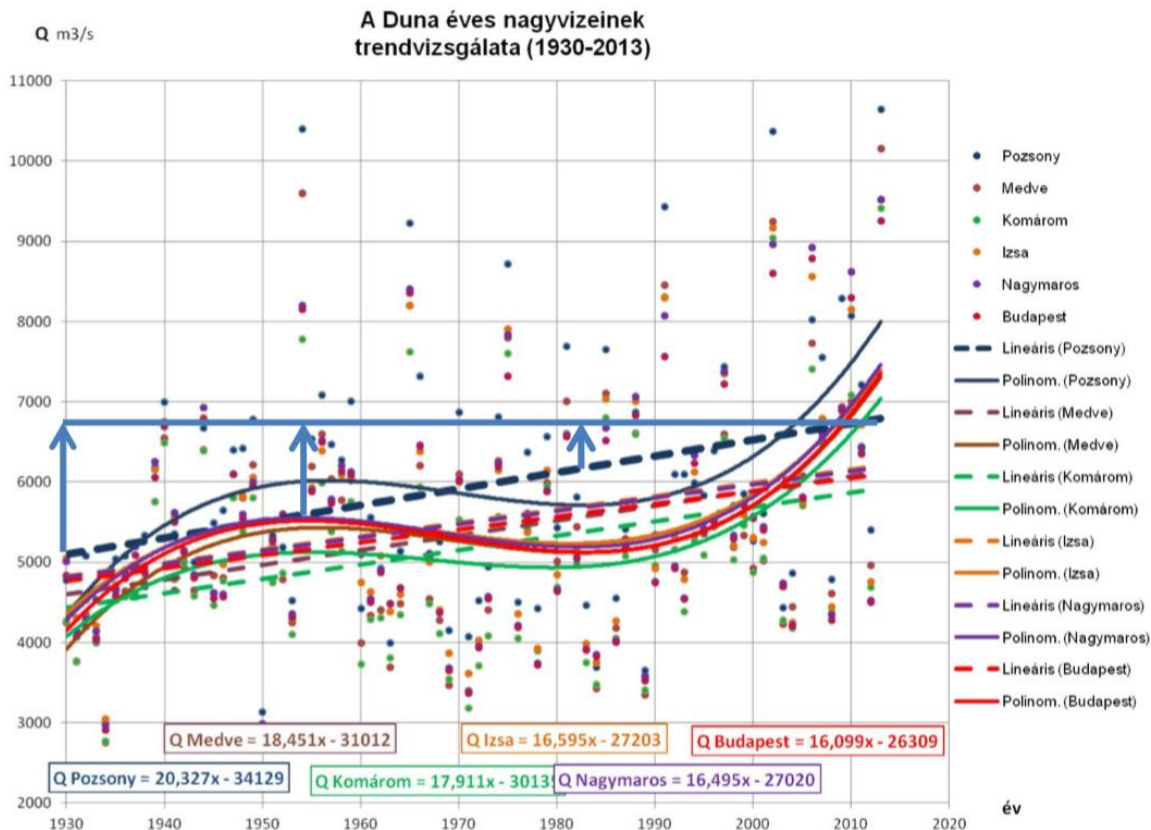
3.4.1.1 Duna

A Duna Szigetköznél kiemelt víztest a Duna részvízgyűjtőn, a Duna országhatár és Gönyű közötti szakaszát foglalja magában. A víztest határai kis mértékben módosultak az előzőekben kijelöltekhez képest, a kezdő fkm az országhatárhoz került igazításra (1850+200 fkm –1789+500 fkm). A Duna folyamszabályozása jelentős feladat részben az árvízi biztonság megteremtése, részben pedig a nemzetközi hajóút biztosítása céljából. A térségben legjelentősebb beavatkozás szlovák területen a dunacsúnyi tározó és a Duna 1842 fkm szelvényében a Dunakiliti duzzasztómű és később a fenékküszöb kiépítése. A fenékküszöb 1995. évi megépítése tette lehetővé a hatékony vízpótlást a térségben.

3.4.1.1.1 Vízjárás

A Duna vízgyűjtője, és ezen belül Magyarország mérsékelt szárazföldi éghajlati fekvése, átmeneti jellege következtében egyaránt ki van téve a szélsőséges víztöbblet és szélsőséges vízhiány káros következményeinek. Az éghajlatváltozással kapcsolatban várhatóan bekövetkező változások (szélsőséges időjárási események gyakoriságának növekedése) következtében, a XXI. század végéig a vízjárás szélsőségek fokozódni fognak a felszíni vízkészletek területi és időbeni eloszlása várhatóan egyre kedvezőtlenebbé fog válni, továbbá a vízkárelhárítási, beavatkozások szükségessége, költségigénye nőni fog.

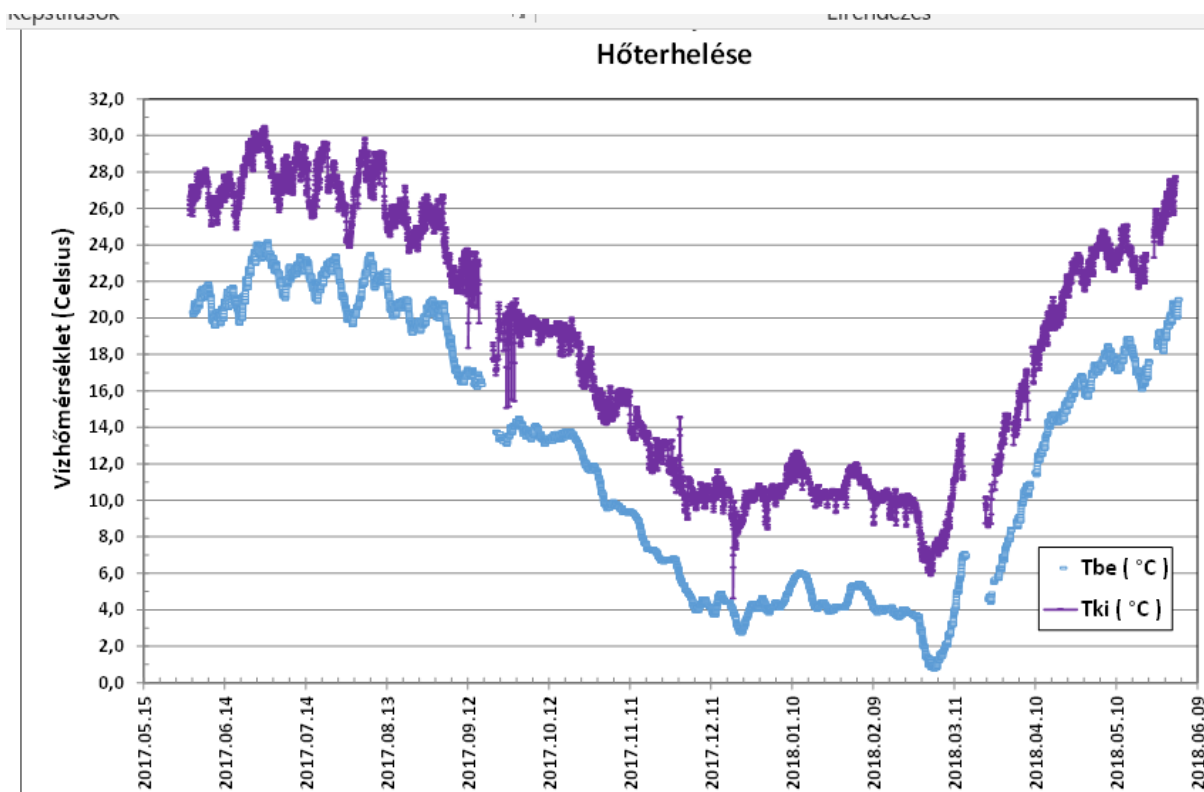

3-5. ábra: Dunai árvízhozamok hidrológiai statisztikai értékelése³
(Dunai árvízhozamok hidrológiai statisztikai ártértékelése a 2013. júniusiárvízet követően)

Az emelkedő árvízszintek mellett gyakoriak a rendkívül alacsony vízállások is, melyek jelentősen csökkenti a településen a talajvíz szintjét. Kritikus jelenség a kutakban a talajvízszint drasztikus csökkenése, a kutak kiszáradása.

3.4.1.1.2 Vízhőmérséklet

A Tbe (°C) hőmérséklet, a Duna természetes hőmérsékletét mutatja. A Tki hőmérséklet a vízvisszabocsátásnál, a part mentén mért adat. Az erőmű által visszabocsátott melegebb víz a kis mennyisége miatt, a Duna főmedrében mérhető átlaghőmérsékletet nem befolyásolja.

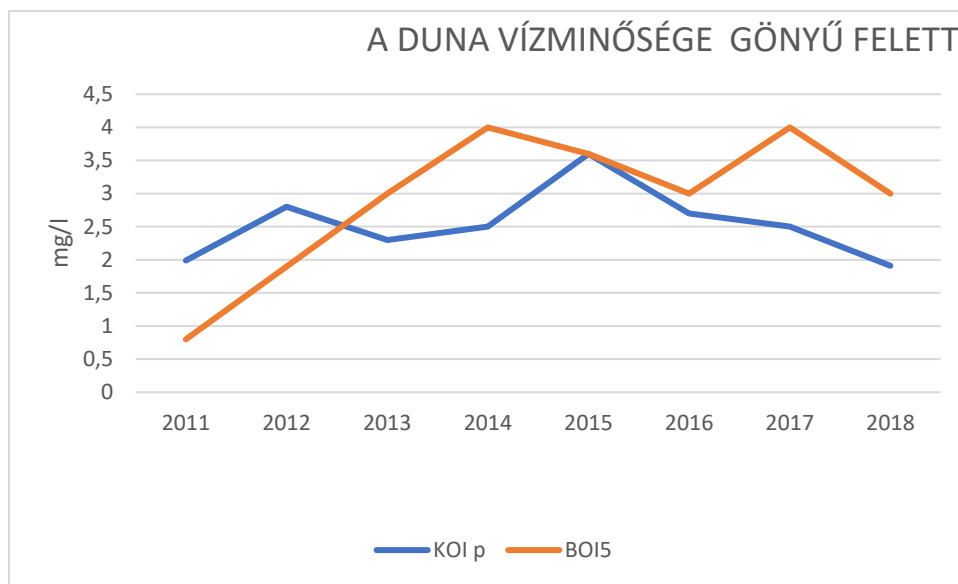
3-6. ábra: Éven belüli vízhőmérséklet változás

3.4.1.1.3 Vízminőség

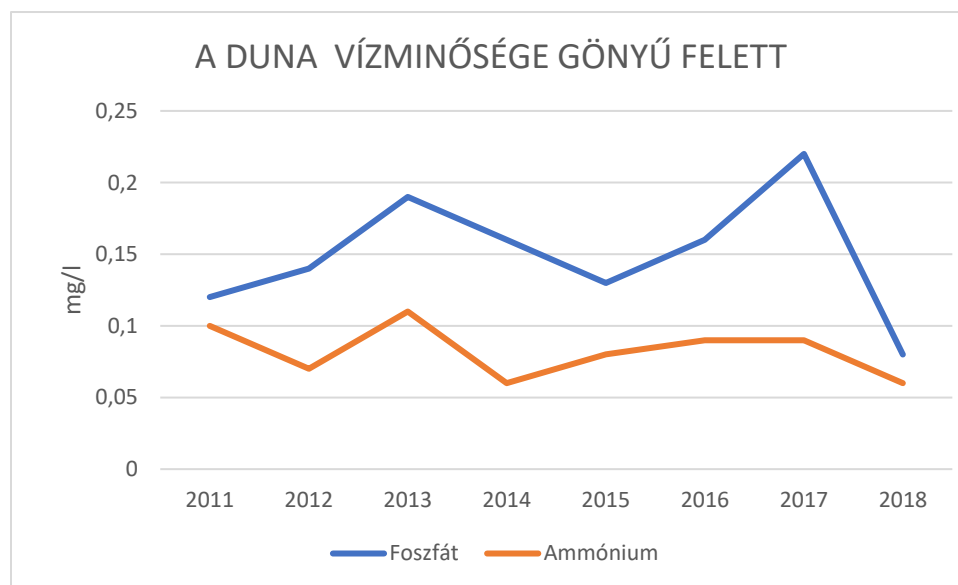
A Uniper Hungary monitoring adatainak felhasználásával mutatjuk be a Duna főbb paramétereinek alakulását Gönyű felett

3-5. táblázat: A Duna vízminősége Gönyű felett

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
KOI _p	mg/l	1,99	2,8	2,3	2,5	3,6	2,7	2,5	1,91
BOI ₅	mg/l	0,8	1,9	3	4	3,6	3	4	3
foszfát	mg/l	0,12	0,14	0,19	0,16	0,13	0,16	0,22	0,08
ammónium	mg/l	0,1	0,07	0,11	0,06	0,08	0,09	0,09	0,06

3-7. ábra A Duna KOI_p és BOI₅ paramétereinek változása

3-8. A Duna foszfát és ammonium paramétereinek változása

Az ábrák alapján a Duna vízminősége stagnáló, vagy javuló tendenciát mutat.

3.4.1.1.4 Vízminőség VKI szempontú ökológiai-állapot értékelése

Az ökológiai vízminősítés alapjaként a felszíni vízfolyásokat 8 csoportba sorolhatjuk. A Duna értékelése során a vízfolyást a „Duna” víztípus kategóriába soroltuk be (8. csoport). A csoport karakter halfajai a következők: *Eudontomyzon mariae*, *Gasterosteus aculeatus*, *Neogobius kessleri*, *Neogobius melanostomus*, *Neogobius gymnotrachelus*⁴ A minősítési rendszer a Víz Keretirányelv (VKI) követelményei szerint egy ötfokú skála, amely az alábbi minősítési kategóriákat tartalmazza:

Érték	Minősítési kategória	Színjelzők
5	KIVÁLÓ	
4	JÓ	
3	KÖZEPES	
2	GYENGE	
1	ROSSZ	

3-9. ábra: A VKI követelmény szerinti ötfokú ökológiai minősítési skála

Az összesített ökológiai állapot-meghatározás során az „egy rossz, mind rossz” elvet alkalmaztuk. Vagyis az egyes élőlénycsoportok alapján meghatározott ökológiai állapot besorolásokból azt vettük figyelembe, amely a leggyengébb eredményt adta.

3-6. táblázat: Mintavételi területek és az ezeken felvett mintavételi azonosítók

lokalisitás	mvh kód (mintavételezett élőlénycsoport)
Duna főág, kontroll a Mosoni-Duna torkolata fölött	DUN_1116 (fitoplankton, bevonatlakó kovaalga, MZB, hal)
Gönyüi mellékág, a Mosoni-Duna felőli felső szakasza, melegvízzel nem érintett részen	MOS_972 (fitoplankton, bevonatlakó kovaalga, MZB, hal)
Gönyüi mellékág alsó szakasza, melegvíz bevezetés alatt	DUN_866 (fitoplankton, bevonatlakó kovaalga, MZB, hal)
Erebe-szigetek felső része, főág	DUN_1120 (fitoplankton, bevonatlakó kovaalga, MZB, hal)
Erebe-szigetek felső része, mellékág	DUNA10041 (fitoplankton, bevonatlakó kovaalga, MZB, hal)
Erebe-szigetek alsó része, főág	DUN_1121 (fitoplankton, bevonatlakó kovaalga, MZB); DUN_1123 (hal)
Erebe-szigetek alsó része, mellékág	DUN_1118 (fitoplankton, bevonatlakó kovaalga, MZB, hal)
Duna főág, Koppánymonostor térsége	DUN_1122 (fitoplankton, bevonatlakó kovaalga, MZB); DUN_1125 (hal)

3-7. táblázat: A felmért élőlénycsoportok értékelése során kapott ökológiai-állapot minőségi osztályok az üzemelés hetedik évében (2017-2018) végzet felmérések eredményei alapján (a mintavételi szelvények folyásirányban haladva vannak feltüntetve)

Mvh. kód	Bevonatlakó kovaalga	Fitoplankton	Makroszkópikus vízi gerinctelenek	Hal	Összes
DUN_1116	Közepes	Jó	Gyenge	Közepes	Gyenge
DUN_1120	Közepes	Közepes	Gyenge	Közepes	Gyenge
DUN_1121	Közepes	Közepes	Közepes	Közepes	Közepes
DUN_1122/ DUN_1125	Jó	Közepes	Gyenge	Közepes	Gyenge
MOS_972	Közepes	Jó	Közepes	Közepes	Közepes
DUN_866	Jó	Közepes	Közepes	Közepes	Közepes
DUNA10041	Közepes	Jó	Közepes	Közepes	Közepes
DUN_1118	Gyenge	Jó	Közepes	Közepes	Gyenge

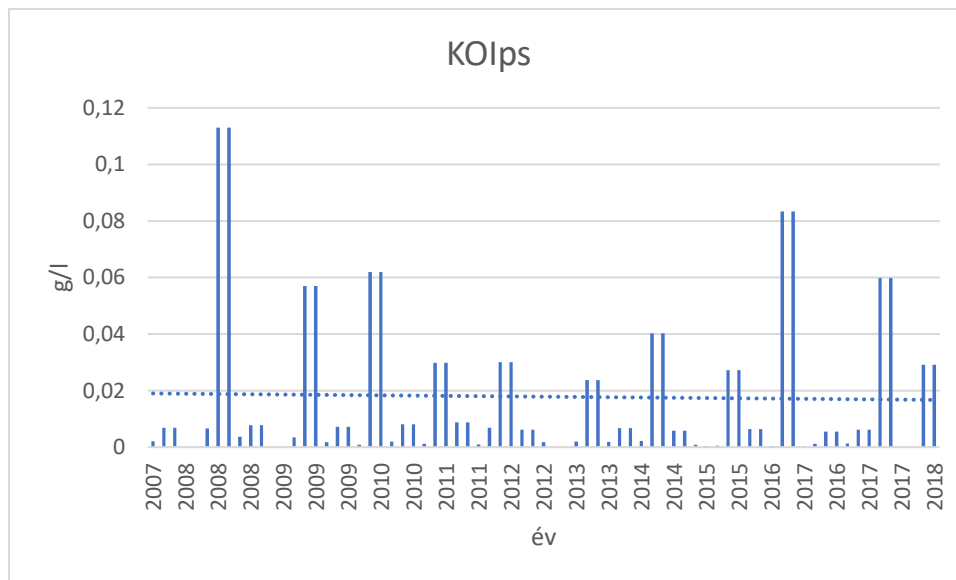
3-8. táblázat: A felmért élőlénycsoportok értékelése során kapott ökológiai-állapot

Mvh. kód	Ökológiai állapot							
	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
DUN_1116	Gyenge	Közepes	Közepes	Gyenge	Közepes	Gyenge	Gyenge	Gyenge
MOS_972	Közepes	Közepes	Rossz	Rossz	Gyenge	Közepes	Közepes	Gyenge
DUN_866	Közepes	Közepes	Gyenge	Gyenge	Közepes	Közepes	Közepes	Közepes
DUNA10041	Közepes	Közepes	Közepes	Rossz	Közepes	Közepes	Közepes	Gyenge
DUN_1118	Közepes	Gyenge	Gyenge	Gyenge	Közepes	Gyenge	Gyenge	Közepes
DUN_1120	Közepes	Közepes	Közepes	Gyenge	Közepes	Közepes	Közepes	Közepes
DUN_1121	Gyenge	Közepes	Közepes	Gyenge	Közepes	Gyenge	Rossz	Közepes
DUN_1122/DUN_1125	Közepes	Közepes	Közepes	Gyenge	Gyenge	Közepes	Gyenge	Gyenge

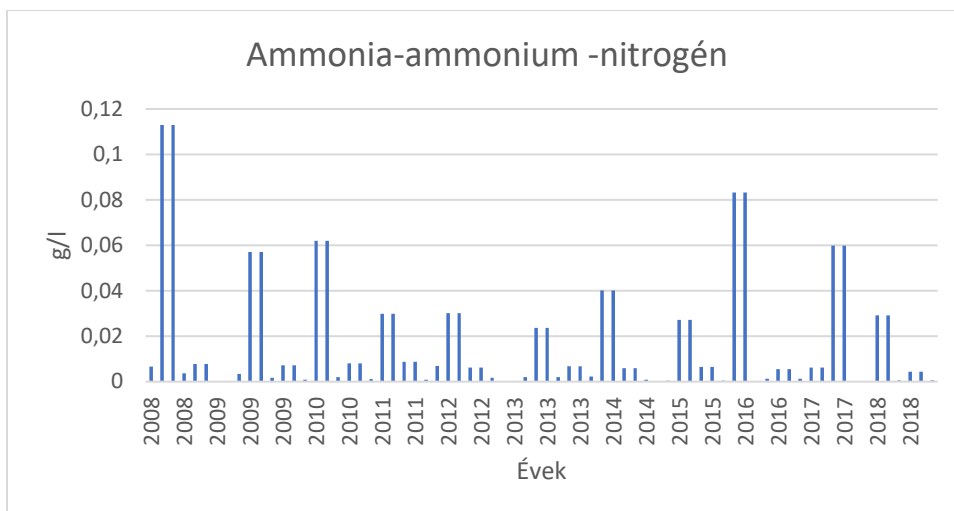
A nyolc vizsgálati év és a nyolc mintavételi hely eredményei alapján megállapítható, hogy az EQR alapú ökológiai állapotértékelés eredményei szerint hétéves távlatban nem mutatható ki jelentős eltérés, vagy tendenciózus változás a vizsgált mintavételi hely hálózaton sem a Duna főágában, sem a kapcsolódó mellékágakban. A bizonyos mintavételi időszakokban, főleg a mellékágakban kapott kedvezőtlenebb értékek a szélsőséges vízjárás (pl.: hosszan tartó aszályos időszak, hirtelen bekövetkező nagy árhullámok) és az ezzel nagymértékben összefüggő kedvezőtlen mintavételi körülmények következménye. Megállapítható, hogy ezek a tényezők igen jelentősen befolyásolják a mintavételek és ezzel összefüggésben az állapotértékelés eredményét, miközben valós állapotváltozást nem jelentenek.

3.4.1.1.5 Cuhai Bakony-ér

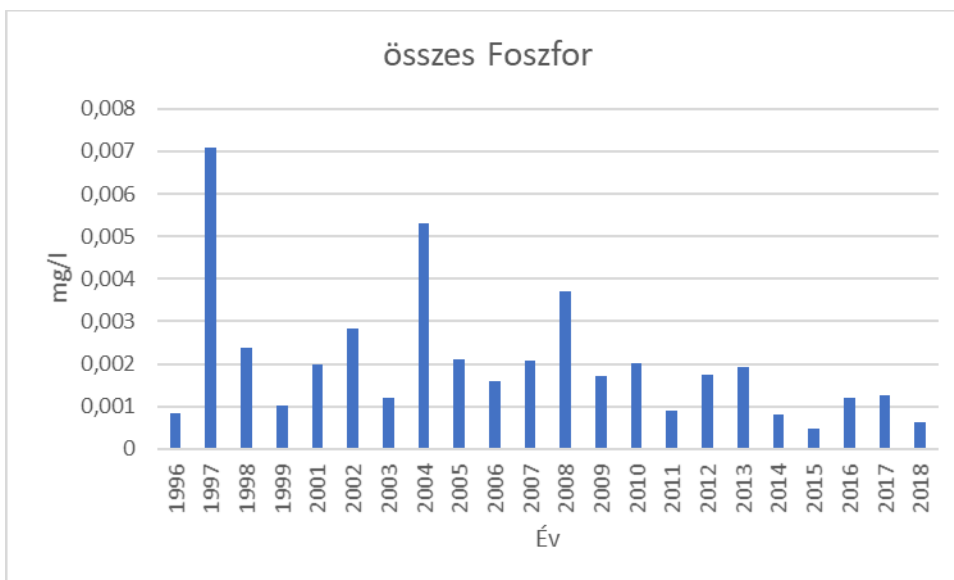
A Cuhai Bakony-ér Győr-Moson-Sopron, Komárom és Veszprém megyék területén fekszik, területe 547,1 km², a vízfolyás teljes hossza 80,6 km, amely a 49,6 km-es szelvényig az Északdunántúli, a fölötte lévő szakasz pedig a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésébe tartozik. Az ún. Bakonyalján Réde-Bakonybánk térségében folyik keresztül, majd a Kisalföld keleti peremén haladva Gönyű alatt torkollik a Dunába kb. 110 mBf szinten.

3-10. ábra: A KOIps koncentráció változása a Cuhai Bakony-ér bőnyi szelvényében

3-11. ábra: Az ammonia-ammonium-nitrogén koncentráció változása a Cuhai Bakony-ér bőnyi szelvényében

3-12. ábra: Az összes Foszfor koncentráció változása a Cuhai Bakony-ér bőnyi szelvényében

A Cuhai Bakony-ér bőnyi szelvényében a főbb vízminőségi paraméterek folyamatosan javuló tendenciát mutatnak. Ez a javulás a térségi szennyvíztisztítási programoknak, valamint a jó mezőgazdasági gyakorlatnak köszönhető.

3.4.2 Felszín alatti vizek

A negyedidőszaki homokos-kavicsos rétegek alatt található pannon-kori homokos-iszapos üledék nagymennyiségű rétegvíz és talajvíz képes raktározni. Gönyű és Nagyszentjános települések vízellátását a Gönyű belterületén fúrt 3 db mélyfúrású kútból biztosítja, amelyből jelenleg azonban csak 2 db kút üzemel. A kutak mintegy 140-160 m mélységűek, megbízható vízhozammal.

3-9. táblázat: A gönyői ivóvíztermelő kutak adatai

Kút jele	Kataszteri száma	Kitermelhető vízhozama [l/perc]	Leszívási szintje [m]	Mélysége [m]	Szűrőzési mélysége [m]
1. sz.	B.18	580	-23	250	199-240
2. sz.	B.20	650	-21,5	96	62-85
3. sz.	B.19	800	-12	110,5	76-104

Az Országos Közegészségügyi Központ vizsgálta szerint az egyes számú gönyői kút esetében az arzén értéke 18,8 µg/l, ami magasabb, mint az Európai Unióban elfogadott határérték (10 µg/l). Jelenleg az egyes és kettes kút vizének keverésével biztosítható a határérték alatti arzéntartalom. A talajvíz mélysége Gönyű körzetében 1-6 m között változik, árvízkor (és csapadékos időben) azonban a Duna jelentős rátáplálása miatt néhol a felszínre is törhet. A rendkívül alacsony vízállások esetében viszont jelentősen csökken a településen a talajvíz szint. Kritikus jelenség a kutakban a talajvízszint drasztikus csökkenése, a kutak kiszáradása.

3.5 Települési vízi infrastruktúra

3.5.1 Vízellátás

A település ivóvízellátását saját vízműtelepe biztosítja. A vízműtelep Gönyű község dél-keleti határánál, a Jókai utcában található. A gönyői vízműrendszer két települést, Gönyűt és Nagyszentjánost látja el ivóvízzel. A Dunához közeli mélyfúrású kutak vizét vas és mangántalanítás után juttatják el Gönyű és Nagyszentjános települések fogyasztóihoz. A két települést 150 mm átmérőjű főnyomóvezeték köti össze.

3.5.2 Csatornázás

A település csatornázási programja 2014-ben fejeződött be. A település csatornázottsága 100 %. Gönyű-Nagyszentjános települések összegyűjtött szennyvizét a győri szennyvíztisztító telepre vezetik.

3-10. táblázat: A rákötési arány fejlődése

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Rákötési arány	0 %	0 %	77 %	80 %	88 %	89 %	91 %

3.5.3 Csapadékvíz elvezetés

Az **éghajlatváltozás** hatással van már most is és hatással lesz a jövőben is a **hőmérsékletre** és a **csapadékkintenzítésre**. A felgyorsult hidrológiai körfolyamat következtében nő a légkörben felhalmozódott pára mennyisége, mely intenzív esőzés formájában jut vissza a talajfelszínre. Ennek összegyűjtésére a településen árokrendszer áll rendelkezésre.

A településen a felszín alatti víz szintje, kapcsolódóan a Dunához, csökkenő tendenciát mutat. Így fontos a csapadékvíz visszatartás.

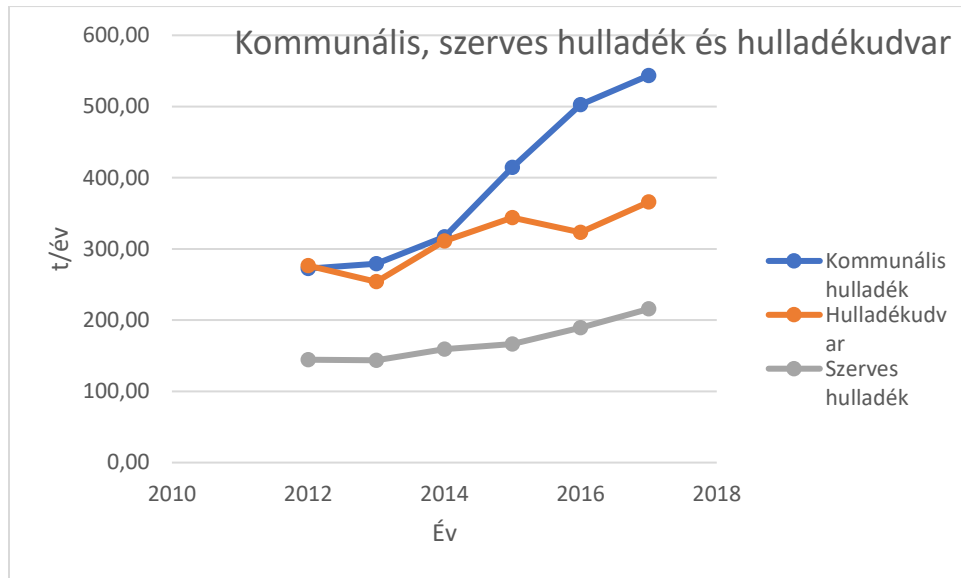
3.6 Hulladékgazdálkodás

A településen a hulladékok gyűjtését a GYHG Nonprofit Kft. végzi. Házhoz menő gyűjtés keretében elszállítják a vegyes kommunális hulladékot, illetve külön gyűjtve a szerves hulladékot.

Hulladékgyűjtő szigeteken a papír, a műanyag, az üveg és a fémhulladék szelektív gyűjtésére van lehetőség.

3-11. táblázat: A települési hulladékok gyűjtése

Év	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	t/év					
Kommunális hulladék	272,4	279,5	317,0	414,7	502,7	543,6
Szerves hulladék	144,3	143,7	159,2	166,5	189,4	215,7
Szelektív						
papír	9,5	10,7	18,8	21,5	17,5	17,5
műanyag	14,8	17,8	25,5	31,1	30,2	33,3
üveg	14,9	14,0	18,6	19,6	23,1	21,0
fém	4,7	5,9	5,4	5,9	6,8	7,5
Hulladékudvar	276,6	253,9	311,0	343,8	323,4	365,9

3-13. ábra: A kommunális, a szerves hulladék és hulladékudvari gyűjtés éves mennyisége

3-14. ábra: A szelektíven gyűjtött hulladékokéves mennyisége

A magyarországi trendeknek megfelelően sajnos évről évre nő a lakosság által termelt hulladék, annak ellenére, hogy a lakosok száma stagnál.

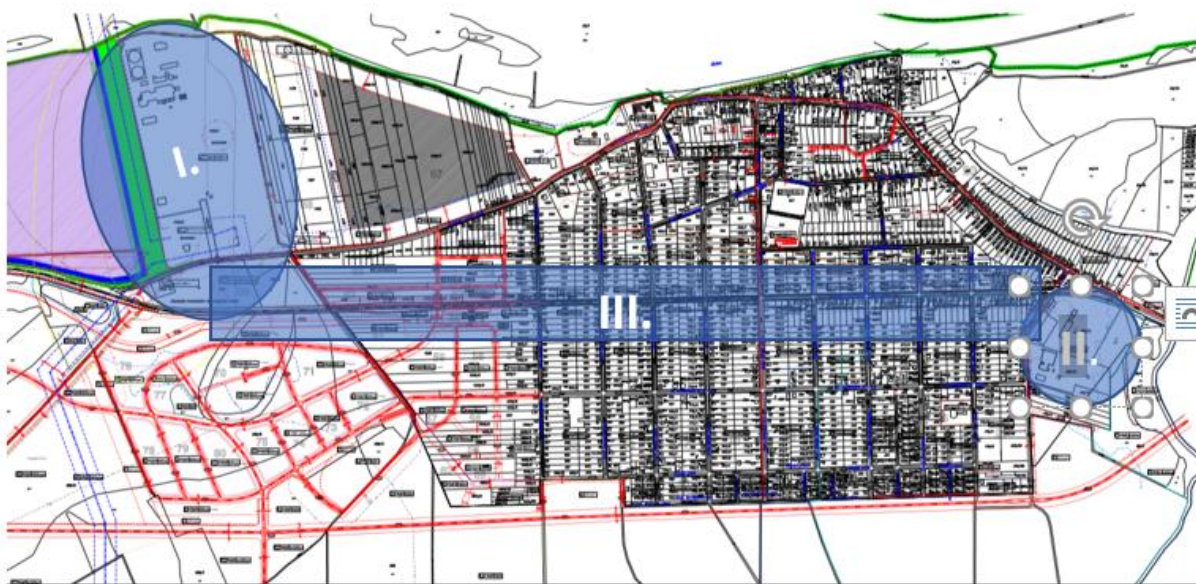
A hulladékgyűjtő szigetek nem váltják be a hozzájuk fűzött reményeket. Részen a lakossági fegyelmezetlenség, valamint az ürítési gyakoriság miatt a szigetek mellett rendszeres a szétszórt hulladék.

Így a hulladékgyűjtő szigetek amellet, hogy rontják a település képét, jelentős szennyezőforrást képeznek, valamint elhanyagoltság esetén rombolják a lakosság környezettudatosságát.

3.7 Zaj- és rezgésvédelem

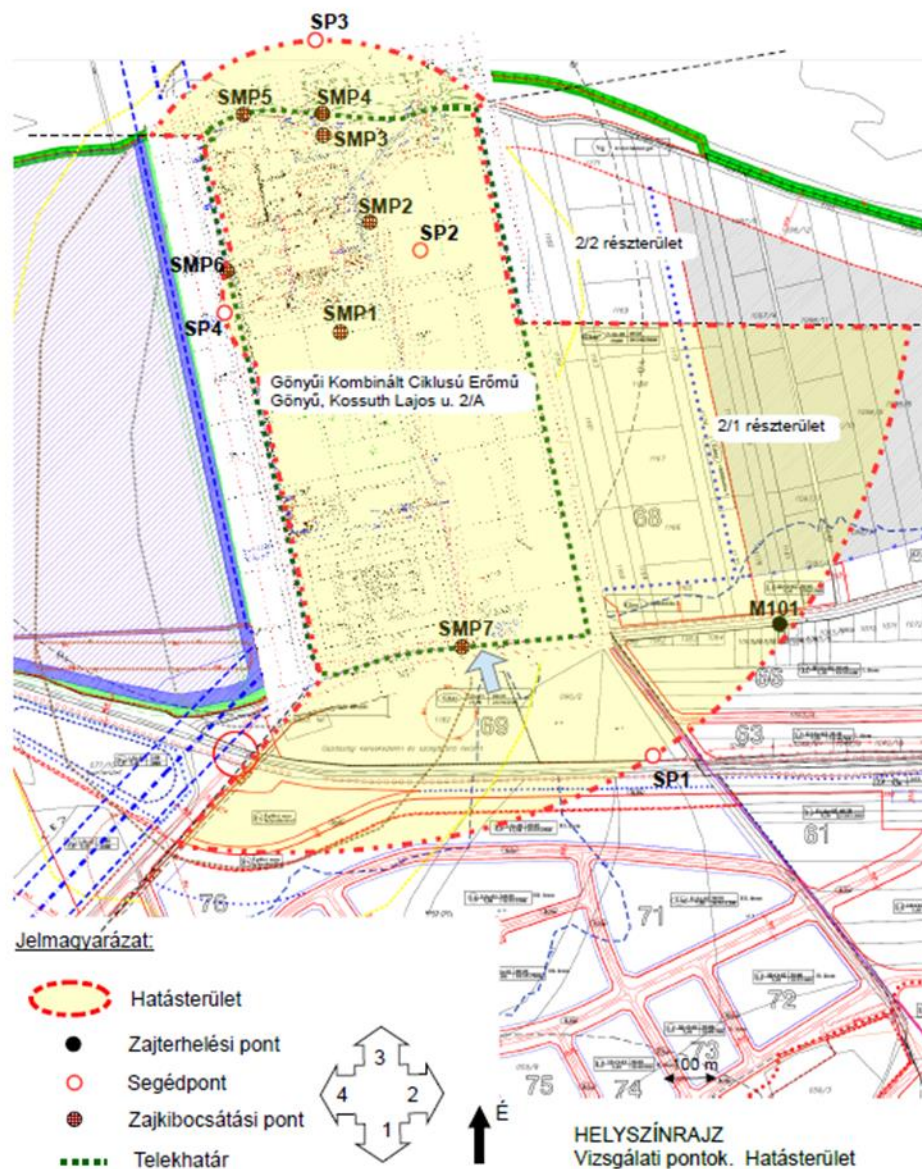
A településen az alábbi jelentős zajforrások találhatóak:

- I. – Uniper Hungary Kft.
- II. – Leier Hungária Kft.
- III. – 1-es számú út

3-15. ábra: A település jelentős zajforrásai

3.7.1 Uniper Hungary Kft., 9071 Gönyű, Kossuth Lajos u. 2/A.

3-16. ábra A zajkibocsátás értékelése

A vizsgált Gönyűi Kombinált Ciklusú Erőmű Gönyű, Kossuth Lajos u. 2/A. szám alatti telephelye környezetének zajszerpöntü területi besorolása az 1. irányban és a 2. irány 2/1. részterületén „Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, teleszerú beépítésú), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temető, a zöldterület”, ahol a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet alapján az üzemi létesítményekben folytatott tevékenységből származó zaj megengedett értéke (zajterhelési határérték, LTH)

nappal: 50 dBA,
éjjel: 40 dBA.

A 4. irányban és a 2. irány 2/2 részterületén „Gazdasági terület” a zajszempontú területi besorolás, ahol a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet alapján az üzemi létesítményekben folytatott tevékenységből származó zaj megengedett értéke (zajterhelési határérték, LTH), ha egyébként a területen található védendő létesítmény

nappal: 60 dBA,
éjjel: 50 dBA.

A 3. irányban pedig "Zajtól nem védendő környezet" (vízgyátlakodási terület) a zajszempontú területi besorolás, ahol zajterhelési határértéknek (LTH) nem kell teljesülni.

Az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Mérőállomása MÁ-646- Z/13. számú mérési jegyzőkönyve alapján a telephely zajkibocsátásának minősítése: a vizsgált erőműi telephely hatásterülete több-kevesebb mértékben minden irányban túllépi a telephely telekhatárát, de egyrészt a hatásterületen nincs olyan védendő létesítmény, amelyre korábban a környezetvédelmi hatóság nem állapított meg zajkibocsátási határértéket, másrészt a megállapított zajkibocsátási határértékek teljesülnek.

Tehát a telephely zajkibocsátása, a jelen szakértői véleményben rögzített üzemelési körülmények mellett, a vonatkozó környezeti zajvédelmi előírásoknak

" megfelel ".

3.7.2 Leier Hungária Kft.; 9071 Gönyű, Dózsa Gy. u. 2

A telephely zajvédelmi hatásterülete a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló mód. 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (továbbiakban R.) 5. § (3) bekezdése alapján került lehatárolásra méréssel. A hatásterület által érintett területek terület-felhasználási kategóriái Gönyű Község többször módosított 9/2004. (III. 26.) sz. településszabályozási terve szerint, a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. számú melléklete alapján kerültek meghatározásra. Az érintett „Lf” falusias beépítésű terület esetén a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. számú mellékletében az előírt zajterhelési határértékek a következők: LTH nappal (6-22 óráig) = 50 dB, LTH éjjel (22-6 óráig) = 40 dB.

3.8 Táj- és természetvédelem

3.8.1 Ökológiai jellemzők

A település a magyar flóratartomány (Pannonicum) alföldi flóraidékének (Eupannonicum) Kisalföldi flórajárásához (Arrabonicum) tartozik. Habár a táj nagy részét kultúrsztyepp és ültetett erdőtársulások alkotják, néhány kiemelendő természeti értékkel rendelkezik. Az eredeti növényzet erdőalkotói a puhafa- és keményfa ligetek, valamint az égerligetek. A folyótól távolabb eső, magasabban fekvő területeken a tölgy-kőris-szil ligeterdők, helyenként gyertyánoskocsányos-tölgyesek váltogatják egymást. A lágyszárúak közül megemlítendő a jágerkender (*Solidago gigantea*), a salátaboglárka (*Ranunculus ficaria*), az orvosi nadálytő (*Symphytum officinale*), a posvány-, ritkás- és fehérsás (*Carex acutiformis*, *C. remota*, *C. alba*).

3.8.2 Védett területek:

A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság kezelése alá tartozó Pannonhalmi Tájvédelmi Körzet, annak az ún. Kisalföldi Meszes-homokpuszta része, mely Gönyű községgel határos (Gönyűi homokvidék), attól délre helyezkedik el. Az alluviális eredetű homokos üledék helyenként felszíni homokbuckákat eredményez, mely védett homokpusztagyep társulásoknak ad otthont. A kocsányos tölgyek, borókák és szürke nyárfák árnyékában megtalálható a ritka és védett henye boroszlán (*Daphne cneorum*), a szártalan csúdfű (*Astragalus exscapus*), a fekete kökörtő (*Pulsatilla pratensis* subsp. *nigricans*), és a Szent László tárnics (*Gentiana cruciata*).

A Pannonhalmi Tájvédelmi Körzet másik része a Duna-parti Erebe-szigetecsoport. A szigeteket és környéküket jellegzetes folyóparti társulás, fűz-nyár puhafás ligeterdő borítja. A terület a vízi madarak paradicsoma: a különböző védett récéken: kanalas (*Anas clypeata*), böjti (*Anas querquedula*), és barátréce (*Aythya ferina*), és védett gémféléken: szürke gém (*Ardea cinerea*), nagykócsag (*Egretta alba*), és a bakcsó (*Nycticorax nycticorax*) túl fészkel jégmadár (*Alcedo atthis*), barna kánya (*Milvus migrans*) és rendszeresen látni halászsast (*Pandion haliaetus*) is. A madárvonulás idején, illetve amikor a téli vendégek népesítik be a területet, bukórécék sokasága, valamint kis- és nagybukók (*Mergellus albellus* és *Mergus merganser*) vadásznak a területen.

3.8.3 A terület átfogó ökológiai adatai

Natura2000 területek*Gönyői-homokvidék*

A kislalföldi meszes homokpuszta maradványait őrzi a terület. A gönyői lőtérén és a győrszentiváni katonai gyakorlótérén maradtak fenn az egykori pannon homoki gyepek (6260). A terület legfontosabb közösségi jelentőségű növényfaja a homoki nőszirm (*Iris humilis ssp. arenaria*), amelynek több tízezres állománya él a területen. Nem elhanyagolható a területen előforduló hazai védett fajok száma sem, így előfordul a sömörös kosbor (*Orchis ustulata*) és a poloskaszagú kosbor (*Orchis coriophora*), de gyakran tömegesen jelenik meg a fekete kökörccsin (*Pulsatilla pratensis ssp. nigricans*) is. A legújabb kutatások kimutatták a területen a magyar futrinka (*Carabus hungaricus*) előfordulását is. Az egykori homoki tölgyesekből mára alig maradt, de kis kiterjedésben előfordulnak a területen homoki bórókás-nyarasok (91N0) és a pannon cserestölgyesek (91M0). A terület erdeiben fészkel a fekete gólya (*Ciconia nigra*) és a fekete harkály (*Dryocopus martius*).

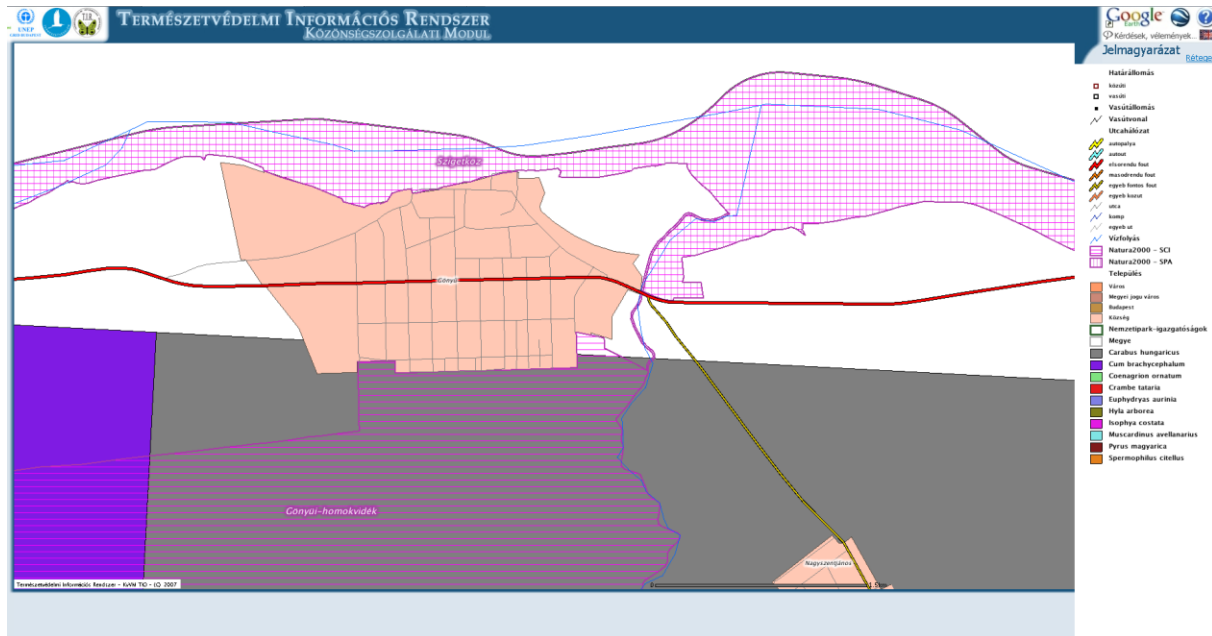
Duna

A Duna víztestje önmagában Natura2000-s terület, melyre, habár mint víztest, az esetleges szennyeződés bemosódás a víztest nagy tömege miatt csak kevéssel van hatással, mégis a partmenti életközösségek, elsősorban a tápláléklánc fontos részét képező különböző apró rákfajok, valamint halikrázasi helyek szennyeződéstől való védelme fontos. A Gönyű közigazgatási területén található Natura2000-es területek listáját a következő3-12. **táblázat** mutatja be.

3-12. táblázat: Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek⁵

Település	Érintett helyrajzi számok (és a terület sorszáma)	Nemzeti-park igazgatóság (NPI)	Különleges madárvédelmi terület megnevezése	Különleges természet megőrzési terület megnevezése	Kiemelt jelentőségű természet megőrzési terület megnevezése
Gönyű	02, 03/1, 03/2, 097/2 (HUFM20009)	Fertő-Hanság NPI	Szigetköz	kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület	Gönyői-homokvidék; Szigetköz

Forrás: A KvVM 45/2006 rendelet, Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló rendelet 4. számú melléklete

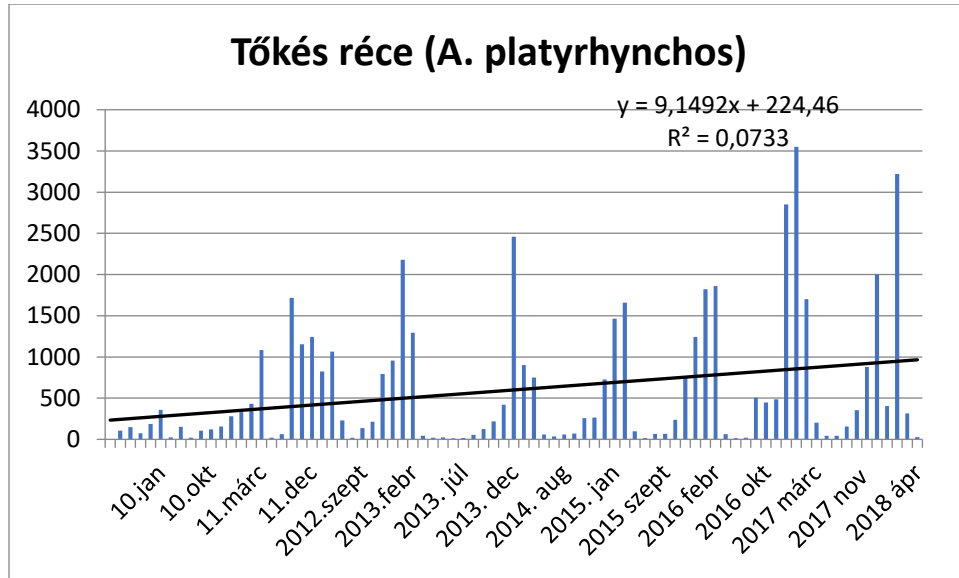
**3-17. ábra: Gönyű község közelében található NATURA 200 területek
(forrás: <http://geo.kvvm.hu/tir/viewer.htm>)**

3.8.4 Madármozgalmak felmérése

Amennyiben az elmúlt 9 éves vizsgálati periódus számait vesszük górcső alá, továbbra is biztosan állíthatjuk, hogy a legkiugróbb eredményekre szélsőségesen hideg időjárási körülmények között találunk. A korábbi években a 2012. februári megfigyelési nap, illetve a tavalyi, 2017. januári megfigyelési nap igazolja e tapasztalatokat. Ilyenkor a zajló főágból, illetve más lefagyott mellékágakból a hűtővíz miatt magasabb hőmérsékletű, jégmentes mellékágra gyülekeznek nagy számban a madarak. E tekintetben az erőmű korábban feltételezett kedvező hatása ismételtelen megerősítettnek tekinthető.

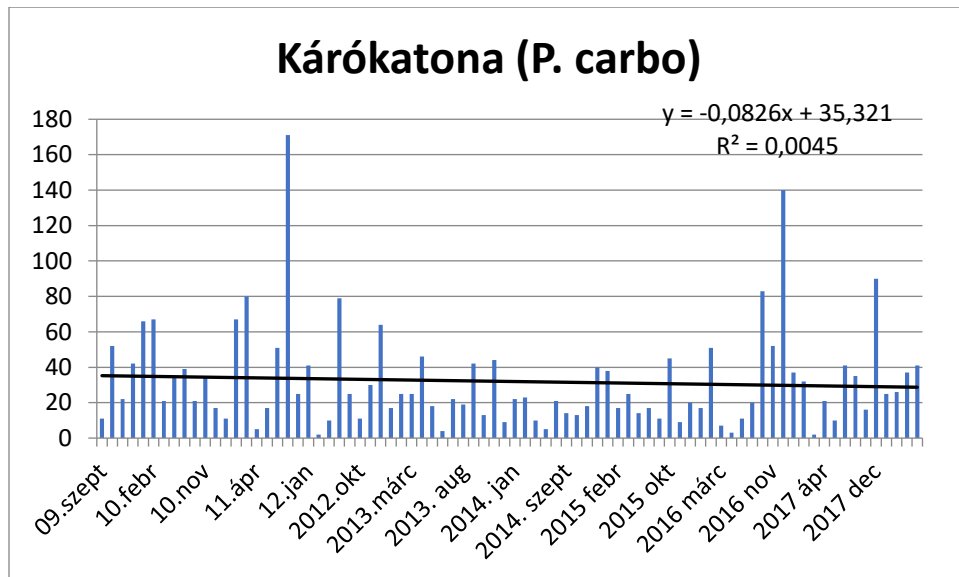
A változások bemutatására a 4 leggyakoribb faj előfordulási adatait ábrázoltuk azokban az években, amikor a teljes évre vonatkozó vizsgálatok zajlanak. Mivel a nyári hónapokban jelentős madármozgalmakat nem tapasztaltunk, az ábrák túlzásfóltóságának csökkentésére csak a szeptember-április közötti időszakokat ábrázoltuk.

3-18. ábra: A tőkés réce állomány-változásai

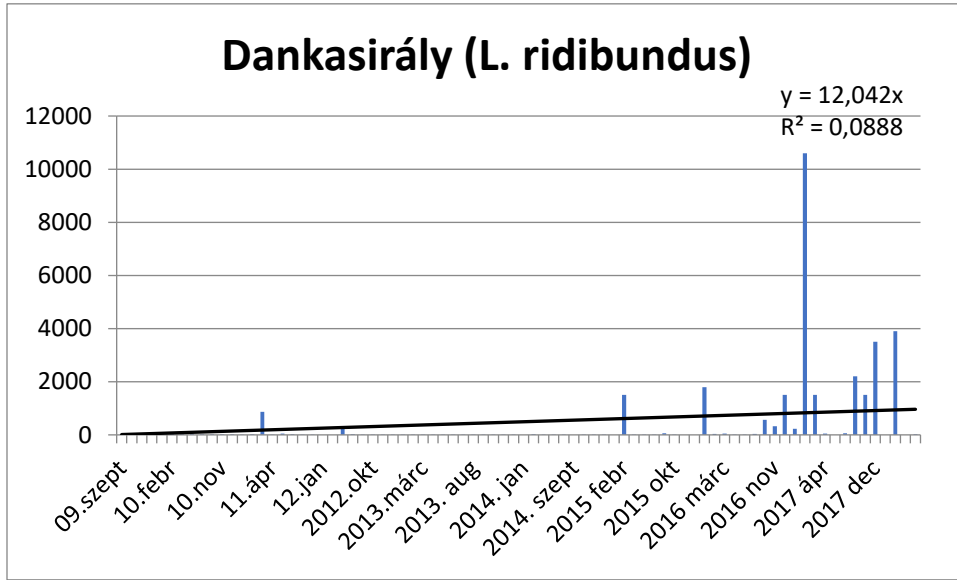
A korábbi években tapasztalt egyedszámban tetőzött a tőkés réce állománya (3220 pld). A korábbi években az éves csúcsmennyiség januárra (2009-2010) vagy márciusra (2010-2011) esett, míg 2011-12-ben a legmagasabb egyedszám októberben fordult elő. A legutóbbi szezonban februárban volt az abszolút csúcsmennyiség. A tőkés réce trendvonala egyértelmű emelkedést mutat.

3-19. ábra. ábra: A kárókatona állomány-változásai

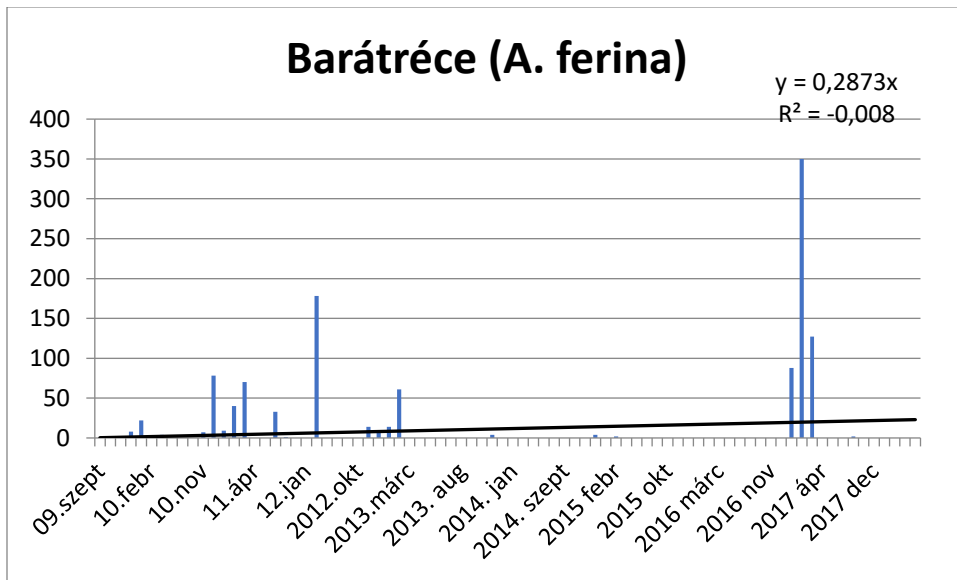
A kárókatona állomány-változásait tekintve az tűnhet szembe, hogy a legnagyobb példányszámot a 2011-12-es szezonban érte el. Ezt követően három szezonban kismértékben csökkenő egyedszámokat tapasztaltunk, de az előző két szezonban ismét kismértékű állománynövekedést

figyelhettünk meg. Az is látszik ugyanakkor, hogy a korábbi évekhez hasonlóan jelentős trendeket e faj havi állományváltozásai között egyelőre nem lehet észlelni.

3-20. ábra: A dankasirály állomány-változásai

A dankasirály példányszám tekintetében korábban 2017 februárjában egy nagy összegyülekezésnek köszönhetően új rekordot (10000 pld) regisztráltunk. Ez évben ugyan alacsonyabb példányszámban, de ismét több ezres csapatokat figyeltünk meg. A faj dinamikája egyértelműen növekvő.

3-21. ábra: A barátréce állomány-változásai

A vonuláson alacsony létszámban, de a téli hónapokban általában nagyobb egyedszámban felbukkanó barátréce adatai láthatók a fenti. Igazán jelentős, hosszabb időn át kitartó példányszámban a 2010-2011-es szezonban fordult elő, a 9 teljes vizsgálati év maximumát a az előző évben, 2017 februárjában érte el, 350 pld-ban. Az idei enyhe télen a szinkronnapokon alig-alig került megfigyelésre.

A vizsgálatok kezdete óta immár 9 teljes szezon adatsoraival rendelkezünk. Az erőmű üzembe helyezése óta 7 év telt el, hatásait (pro és kontra) a vízállási és időjárási adatok elfedhetik, módosíthatják. Egyértelműnek tűnik, hogy a vízállási adatok, kombináltan az esetleges szélsőséges időjárási jellemzőkkel, jelentősen módosíthatják a működő erőmű hatásait. Az erőmű pozitív hatása akkor jelentkezik, ha a Duna főágában erős jégzajlás tapasztalható, és a mellékágak, holtágak vize a csekélyebb vízmozgás miatt befagy. Ilyen esetekben, különösen akkor, ha a vízállás nem magas, és a terelőművek szabadon vannak, az erőmű hűtővizét befogadó, vizsgálat alá vont mellékág jelentős refúgiumként szolgál a vízimadarak számára.

3.9 Épített környezet állapota⁶

3.9.1 POSTAKOCSI FOGADÓ

Gönyű egyik legszebb helyén, a Duna-parton áll a 18. század közepétől egy nagyszabású épületegyüttes, a vendégfogadó. Építése idején Gönyű település Esterházy Miklós nádor birtoka volt. A fogadó a korabeli feljegyzések szerint Fellner Jakab, Esterházy Károly püspök építészetei tervei alapján épült 1759 és 1769 között.

A fogadó a múlt században, mint TSZ központ működött, majd eladásra került. Jelenleg folyamatosan romló állapotban, üresen áll. A település legszebb épülete szégyenfoltként éktelenkedik a Duna partján.

3.9.2 RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOM

A barokk stílusú templom Fellner Jakab tervei alapján épült a gróf Eszterházy család megbízásából 1774 és 1786 között. 1795-ben szentelték fel Szent Péter és Pál tiszteletére. Az épület a copf vagy más néven klasszicizáló későbarokk stílus jegyeit viseli, mely elnevezését a fonatos, füzéres díszítómódról kapta. 1878-tól 1880-ig a kegyúr Eszterházy Móric költségén nagy felújítást végeztek az épületen, mely ekkor nyerte el mai neoklasszicista homlokzatát. A templom állapota megfelelő.

3.9.3 A RÓMAI BIRODALOM HATÁRAI - A RÓMAI LIMES

A Római Birodalom mintegy 6000 km hosszú szárazföldi (limes) és folyóparti (ripa) katonai létesítményei egységes építészeti sajátosságaik révén kiemelkedő történeti és tudományos értékkel rendelkeznek, az emberi történelem fontos lépcsőfokának, a Római Birodalomnak mind építészeti, mind technológiailag kiemelt példái. Magyarország területére a jelenlegi ismeretek szerint két nagy légiótábor és városi rangú település, 24-25 segédcsapattábor, sok időszakos tábor, késő római erődítmény, mintegy 200 torony, kiserőd, hídfőállás esik. A határvédelmi rendszer fontos része volt a Duna, mint vízi út, és az erődítményeket összekötő út, a limes út. Gönyű területén három római kori útszakasz és egy lóvontató állomás maradványai tartoznak az emlékek közé. Ezek a területek régészeti lelőhelyek, régészeti védetség alatt állnak, kijelölt védőzónájuk a rájuk vonatkozó szabályok betartásával megmaradásukat hivatott biztosítani. A magyar kulturális kormányzat elkészítette és előkészítette a „Danube-Limes – UNESCO World Heritage” című projektet, amely a magyarországi római limes világörökségi listára való felkerülését alapozza meg.

3.10 Energiagazdálkodás

Az Önkormányzat különös figyelmet fordít a település energiagazdálkodásának javítására. A polgármesteri hivatal, az óvoda és az iskola napelemes energiaellátásának biztosítása kiépült. A sportegyesületnél napkollektor segíti a fűtést.

TOP pályázati forrásból megvalósult a Széchenyi István Általános Iskola tornacsarnokának energetikai korszerűsítése, mely magában foglalta a hőszigetelést, a fűtési rendszer korszerűsítését, a nyílászárók cseréjét, a világítási rendszer energiatakarékos átalakítását és napkollektorok telepítését is. A projekt eredményeként jelentősen csökkenni fog az üvegházhatású gázok kibocsátása.

Új napelemekre figyelhetnek fel a Kossuth Lajos utca felé járók. Az Interreg V-A Slovakia-Hungary program keretében több fejlesztés is megvalósul a településen. Ennek a pályázatnak része a Faluház felújítása. A fűtésrendszer átalakítása már megtörtént, teljes egészében a napelemek látják majd el meleggel az épületet a fenntarthatóság és takarékoság jegyében.

3.11 Egészségvédelem

A településen rendszeresek az **Egészségvédelmi Szűrőprogramok**.

Az orvosi rendelő és az áthelyezendő gyógyszerár kiviteli terve elkészültek, melynek alapján a megkezdődik a teljes átalakítást. Egyben kiépül a gyermekorvosi szakellátás is.

A településen három defibrillátor található:

- *Egészségház*
- *Gönyúi Széchenyi István Általános Iskola*
- *Gönyúi Sportpálya*

Elfogadásra került az ingatlanok és közterületek tisztán tartásáról szóló rendelet, amely további lehetőséget biztosít az allergének eltávolításának elrendelésére.

3.12 Sport

A Sportszervezet a TAO pályázatoknak köszönhetően az elmúlt években sok infrastrukturális fejlesztést tudott végrehajtani. Fűves pálya öntözőberendezést kapott, új öltözőépület épült. A Sportszervezet 7 utánpótlás csapattal dolgozik, minden csapat vagy a Bózsik-programban vagy a bajnokságban szerepel. Ennek köszönhetően sok embert mozgatnak rendszeresen.

Az aktív közösségi élet megteremtése, a szabadidő hasznos eltöltése, a sportolási és szabadidős tevékenységek bővítése, támogatása érdekében az Önkormányzat kiemelten támogatja a civil szervezeteket, egyesületeket, közösségi rendezvényeket, lakossági kezdeményezéseket. Egy fedett közösségi tér került kialakítása a polgármesteri hivatal udvarán a szabadtéri rendezvények zavartalan lebonyolítására, valamint elkészült egy kombinált 20m x 40m-es télen korcsolya-, nyáron kerékpáros pálya is.

3.13 Környezeti nevelés

3.13.1 Óvoda

Az Óvoda a Pedagógiai programja kiemelt feladatának tartja, hogy a gyermekek minél korábban ismerkedjenek meg a környezettudatosság fontosságával, mely megalapozza a helyes magatartásforma, viselkedéskultúra kialakítását.

A kisgyermek érzelmein keresztül éli meg a világot. Az óvodai környezet, az óvodai élet minden mozzanata a gyermek környezeti nevelését szolgálja.

A Gönyői Kék Duna Óvoda és Bölcsőde gyermekei számára adott az érzelmi, biztonságot nyújtó, egészséges, esztétikus környezettel, gazdag tárgyi felszereltséggel ellátott környezet, amelyben mindez megvalósítható.

Az óvodakert kialakítása megtörtént. A szülőkkel, gyerekekkel közös munkával fákat, élő növényeket ültetnek, így érzelmileg is kötődnek az óvodakerthez, óvják, gondozzák, megfigyelik a növényeken történő változásokat, ezáltal sok-sok ismeretre, tapasztalatra tesznek szert.

Sajnos, már a falusi házaknál is egyre ritkább a veteményeskert, ezért óvodában kialakítottak veteményest, így a gyerekekkel együtt tudnak vetni, gyomlálni, kapálni, szüretelni, betakarítani a megtermett zöldségfélét, melyeket közösen el is tudnak fogyasztani. Gyermekek aktívan részt vesznek a termés betakarításban, levélszűrésben, őszi kerti munkálatokban. Téli időben gondoskodnak a madárvédelemről, rendszeresen etetik madárvendégeiket. Gyógy- és fűszernövényeket is ültetnek, melyek megismerése szélesebb látókört biztosít gyermekeinknek /gyógyító erejük, alkalmazásuk stb./.

Az öntözést saját fűrt kútból tudják biztosítani, ami kiegészül az automata öntözőrendszerrel. Szeretnék megoldani az esővíz összegyűjtését, öntözésre való felhasználását. Saját komposztálót is kialakítottak, mely szorosan összefügg a szelektív hulladékgyűjtés bevezetésével. Minden csoport külön edényben gyűjti a papír, műanyag és komposztálható hulladékot. A veszélyes hulladékok közül az elemek gyűjtésével foglalkoznak, amiket a kijelölt, közös tárolóba helyeznek el. Minden évben - ősszel és tavasszal - részt vesznek a papírgyűjtésben (újrahasznosítás).

3.13.2 Iskola

A Gönyői Széchenyi István Általános Iskola rendhagyó kezdeményezése, melyben az intézmény átfogó fejlesztések, rendezvények és szemléletformáló kampány keretén belül a környezettudatosságra való nevelést és a fenntartható életmód fontosságát kívánja bemutatni.

A program három különböző modul (víz-, energia-, hulladékmodul) segítségével ábrázolja, mennyit tehet egy intézmény, jelen esetben egy iskola környezete megóvása érdekében. A különböző modulok népszerűsítése érdekében az iskola számos beruházást és programot tervez, mellyel reményeik szerint olyan szemléletet és magatartásmintát adnak át a térség fiataljainak, amely később a felnőttkor mindennapjaiban is visszaköszön. Az intézmény elsődlegesen a gyermekek tájékoztatására koncentrál, hiszen a felnövekvő generációban rejlenek az igazi lehetőségek. A fiatalok számára még természetessé lehet tenni például a szelektív hulladékgyűjtés gyakorlatát. Másodsorban a szülők szemléletét is próbálják alakítani, azáltal, hogy gyermekeiknek egy olyan környezetet teremtenek, melyben a fenntarthatóbb életmód lehetőségei adottak, így ők tapasztalataikat hazaviszik szüleiknek.

A program rövid távú céljai közt szerepel, hogy mintát mutat a projekt anyaintézményében tanulók számára, akik gyakorlati tapasztalatokat szereznek a három modul mindennapi működtetésében, mintát mutat a projektbe bevont iskolák tanulói számára, akik a mintaprojektet népszerűsítő kampány végére pontos ismeretekkel rendelkeznek a mintaintézményben működtetett műszaki beruházások fenntarthatóbb életmódra való hatásairól, valamint példát mutat a családok számára a tájékoztatás és a kompetenciafejlesztés segítségével a fenntartható háztartásvezetés területén. A program hosszú távú céljai közt szerepel a tudatformálás a fenntartható életmód, és az ezzel kapcsolatos viselkedésminták elterjesztésével, a tudatformálás a projekttel megismerkedő helyi vezetők körében, valamint a tudatformálás a fogyasztók körében.

A kezdeményezés annak érdekében indult, hogy az iskola példát mutasson mind a háztartásoknak, mind a többi intézménynek, iskolának illetve, hogy népszerűsítse és megismertesse a fenntarthatóbb életmód lehetőségeit a szélesebb lakosság körében is. A program keretében a Gönyúi Széchenyi István Általános Iskola a környezettudatosság egyfajta mintaintézményévé kíván válni, amely jelen esetben nem egy cím vagy rang, hanem egy átvehető „jó gyakorlat” intézményi jelzője a hosszú távon fenntartandó kezdeményezések teljes felelősségével.

3.14 Lakossági kezdeményezések

A település, a közterek, vagy akár a magánterületek megszépítésére irányuló lakossági kezdeményezés elhanyagolható, ezek kizárólag az önkormányzat koordinációja mellett tűnnek megvalósíthatónak. Mindemellett a település egyes civil szervezetei képesek a tagjaik egy részének mozgósítására például hulladékgyűjtés vagy falevél eltakarítás céljából. A településkép javítása érdekében szükséges lenne további átgondolt faültetési és növénytelepítési programok

végrehajtására, országos programokon (pl. Virágos Magyarország, A legszebb konyhakertek stb.) való lakossági részvételre, szemléletformáló rendezvényekre (pl. Szemét szabaduló szoba, Kuka Berci Roadshow, Zöld Óvoda Program, egyéb klímavédelmi rendezvények stb.).

3.15 Az Önkormányzat az okos település építője

Az okos település a természeti és épített környezetét, digitális infrastruktúráját, valamint a területén elérhető szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát korszerű és innovatív információtechnológiák alkalmazásával, fenntartható módon, lakosainak fokozott bevonásával fejleszti.

Gönyű község önkormányzata tudatosan építi ki az okos település elemeit és formálja a lakosság szemléletét.

Így bevezette az e-ügyintézés moduljait, az önkormányzati intézményeket napelemekkel szereli fel, fokozatosan bevezeti az energiatakarékos közvilágítást.

Az ASP önkormányzati szakrendszer, az E-Papír szolgáltatás, valamint az iForm sablon és AVDH hitelesítés bevezetésével az interneten intézhető ügyek száma alapvetően teljes lefedettséget mutat. Az Interneten intézhető ügyek száma 2018-ban gyakorlatilag teljeskörű.

4 Elérendő környezetvédelmi célok, környezeti célállapotok

4.1 Levegőtisztaság-védelem

L-1 A környezeti levegő állapotának javulása, a lakossági fűtést és avarégetést érintő intézkedésekkel

Intézkedés:

- Ellenőrzések számának növelése.

Alapindikátor: Lakossági panaszok száma 2018-ban: 15 db.

- Lakosság tájékoztatása a veszélyes hulladékok tüzelésére vonatkozóan.

A kerti hulladék égetésére lehetőséget adó időszakot a képviselő-testület a levegő védelméről szóló rendeletében szabályozott módon jelentős mértékben csökkentette és elsődleges feldolgozási, hasznosítási módozatként a komposztálást jelölte meg.

Alapindikátor: Tájékoztatások száma 2018-ban: 5 db.

4.2 Tájvédelem

TÁ-1 Egyedi település karakter megőrzése

Intézkedés:

- Az egyedi település karakterek beépítése a településrendezési és szabályozási tervekbe, ezáltal a védelmük biztosítása.

A településkép védelméről szóló rendeletet a képviselő-testület 2018. október 1. hatállyal fogadta el, így a településképi eljárások száma egyelőre minimális mértékű.

Alapindikátor: A település karakter megsértése miatt visszautasított engedélyek száma 2018-ban: 0 db.

4.3 Természetvédelem

TE-1 Meglévő védettségi szintek fenntartása

Intézkedés:

- Védelem fenntartása, erősítése

Az Önkormányzat szabályosan elfogadott helyi természeti védettség alatt álló területtel, növényzettel nem rendelkezik. A helyi építési szabályzat minimális mértékben kijelöl ugyan ilyen területeket, de mivel azok elfogadása nem a magasabb rendű jogszabályban rögzített módon (külön helyi rendelet, nemzeti parki és természetvédelmi hatósági

véleményezés stb.) került kijelölésre, így legfeljebb a védettségre való törekvésnek tekinthető. Az országos védettségű területek (pl. Natura 2000) mellett célszerű lehet a helyi természetvédelmi területek újbóli, szabályszerű meghatározása, védelem alá helyezése.

Alapindikátor: Természeti védettség száma 2018-ban: 4 db. (Gönyúi-homokvidék, Duna, Duna-parti Erebe-szigetcsoport, Szigetköz)

TE-2 Védelemre érdemes természeti területek feltárása

Intézkedés:

- Új természeti védettségű területek feltárása.

Az országos védettségű területek (pl. Natura 2000) mellett célszerű lehet a helyi természetvédelmi területek újbóli, szabályszerű meghatározása, védelem alá helyezése.

Alapindikátor: Új természeti védettség száma 2018-ban: 0 db.

4.4 Zöldfelületek

Z-1. Meglévő zöldfelületek megőrzése, fenntarthatóságának biztosítása

Intézkedés:

- Zöldterületek gondozása, tisztántartása, köztisztasági akciók.

2018 szeptemberében az önkormányzat szemétszedési akciót szervezett a település közigazgatási határán belül a kerékpárút melletti területen kb. 25 fő részvételével.

Alapindikátor: Meglévő zöldfelületek nagysága 2018-ban: 20.000 m².

Z-2. Közhasználatú zöldfelületek mennyiségi és minőségi fejlesztése, biológiailag aktív felületek növelése

Intézkedés:

- Új zöldterületek kialakítása.

Pályázati forrásból 66 db tájba illeszkedő fa, 166 db cserje és 45 db évelő került kiültetésre a kialakítás alatt álló Duna Panoráma Tanösvény részeként.

Alapindikátor: Új zöldfelületek nagysága 2018-ban: 300 m².

Z-3. Aktív rekreációs, sportolási lehetőségek, sportolásra használható terek típusainak bővítése, tömegsportok támogatása

Intézkedés:

- Sportközpont támogatása.

Alapindikátor: Sportolásra alkalmas terek nagysága 2018-ban: 8.000 m².

Z-4. Településszépítési programok lebonyolítása

Intézkedés:

- Lakossági kezdeményezések támogatása.

Alapindikátor: Támogatott lakossági kezdeményezések száma 2018-ban: 2 db.

4.5 Épített értékek

É-1. Épített értékek védelme

Intézkedés:

- A Postakocsi Fogadó helyzetének rendezése.

Alapindikátor: A Postakocsi fogadó helyzete 2018-ban: *kritikus*

É-2. Településkép védelme

Intézkedés:

- Az arculati kézikönyv előírásainak betartása megismertetése, a településkép védelméről szóló rendelet betartatása.

Alapindikátor: Figyelmeztetések száma 2018-ban: 0 db.

4.6 Hulladékgazdálkodás

H-1. Kevesebb illegális hulladék lerakás

Intézkedés:

- Az erdő menti hulladéklerakás visszaszorítása fokozott ellenőrzéssel.

Alapindikátor: Ellenőrzések száma 2018-ban: 10 db.

H-2. Szelektív hulladékgyűjtés támogatása a házhoz menő szelektív gyűjtés megvalósításával.

Intézkedés:

- A Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Társulásnál a házhoz menő gyűjtés kezdeményezése.

H-3. Lakossági hulladék gyűjtési akciók szervezése

A tavalyi évben megtörtént a kerékpárút hulladékmentesítése is. Általában vegyesek a lakossági észrevételek a témában, egyes – nem alaptalan – meglátások szerint a nagyszabású lakossági takarítások további szemetelésre sarkallják a módszeres szemetelőket. Az önkormányzati költségek csökkentése érdekében célszerű lehet az országos programokhoz (TeSzedd!) való csatlakozás.

Intézkedés:

- Települési hulladék gyűjtési akciók szervezése.
Alapindikátor: Hulladékgyűjtési akciók száma 2018-ban: 2 db.

H-4. A hulladékgyűjtési kultúra erősítése intenzív ismeretterjesztéssel

A településen folyamatosan gondot okoz a szelektív hulladéktárolók kulturálatlan használata.

Intézkedés:

- Intenzív ismeretterjesztéssel akciók szervezése.
Ismeretterjesztési akciók száma 2018-ban: 8 db. (cikk, facebook üzenet, internetes megjelenés)

4.7 Energiagazdálkodás

E-1. Energia megtakarítás

Intézkedés:

- Az új Önkormányzati épületeknél korszerű fűtési rendszer alkalmazása.
Alapindikátor: Energiatakarékos fűtési rendszer alkalmazása 2018-ban: 7 db.

E-2. Megújuló energiaforrások részarányának növelése

Intézkedés:

- A napelem alkalmazásának elősegítése
Alapindikátor: Napelemek alkalmazása 2018-ban: 6 db.

E-3. CO₂ kibocsátás csökkentése

Intézkedés:

- Hibrid autó vásárlása
Alapindikátor: Autók vásárlása 2018-ban/ melyből hibrid: 0/0db

4.8 Emberi egészség védelme

EV-1. Parlafű és egyéb allergizáló növények visszaszorítása

Intézkedés:

- A közterületek folyamatos tisztítása.
Alapindikátor: Kaszálások száma 2018-ban: 16 db.

EV-2. Egészségügyi ellátás fejlesztése

Intézkedés:

- Új egészségház építése.

4.9 Környezeti nevelés

KN-1. Környezettudatos magatartásra ösztönzés, környezeti nevelés fejlesztése

Intézkedés:

- Részvétel környezettudatosságot elősegítő pályázatokban.

Alapindikátor: A környezettudatosságot segítő pályázatok száma 2018-ban: 2 db.

KN-2. Szemléletformálás, társadalom környezeti értékrendjének javítása

Intézkedés:

- Pályázatokhoz kapcsolódó szemléletformálás

Alapindikátor: A szemléletformálást is támogató pályázatok száma: 2018-ban: 2 db.

4.10 Az Önkormányzat az okos település építője

OT-1. Információs rendszer fejlesztése

Intézkedés:

- A település kiemelet területein a free WIFI bevezetése

Alapindikátor: A free WIFI-vel ellátott településhányad 2018-ban: 0,05 %

OT-2 e-ügyintézés népszerűsítése

Intézkedés:

- Interneten intézhető ügyek használatának népszerűsítése.

Alapindikátor: Az interneten intézett ügyek részaránya 10 %

OT-3. A könyvtár e-könyv állományának fejlesztése

Célszerű lehet kölcsönözhető e-Book olvasók és hozzávaló tartalmak beszerzése, természetesen a hagyományos könyvtári struktúra megtartása mellett.

Intézkedés:

- A könyvtár internetes szolgáltatásinak fejlesztése.

Alapindikátor: A könyvtár e-könyvállományának száma 2018-ban: 0 db.

5 A környezetvédelmi célok és célállapotok eléréséhez szükséges intézkedések, felelősök, ütemezésük

Intézkedés száma	Megnevezése	Feladat	Indikátor/ mérhetőség	Felelős	Határidő
Levegőtisztaság-védelem					
L-1	A környezeti levegő állapotának javulása, a lakossági fűtést és avarégetést érintő intézkedésekkel	Ellenőrzések számának növelése	Lakossági panaszok száma	Civil szervezetek és Önkormányzat	Folyamatos
		Lakosság tájékoztatása a veszélyes hulladékok tüzelésére vonatkozóan	Tájékoztatások száma	Civil szervezetek és Önkormányzat	Folyamatos
Tájvédelem					
TÁ-1	Egyedi településkarakter megőrzése	Az egyedi település karakterek beépítése a településrendezési és szabályozási tervekbe, ezáltal a védelmük biztosítása.	A településkarakter megsértése miatt visszautasított engedélyek száma	Önkormányzat	Folyamatos
Természetvédelem					
TE-1	Meglévő természeti értékek védelme	Védelem fenntartása, erősítése	Természeti védettség száma	Önkormányzat	Folyamatos

TE-2	Védelemre érdemes természeti területek feltárása	Új természeti védettségű területek feltárása	Természeti védettség száma	Civil szervezetek és Önkormányzat	Folyamatos
Zöldfelületek					
Z-1	Meglévő zöldfelületek megőrzése,	Zöldterületek gondozása, tisztántartása, köztisztasági akciók	Zöldfelület nagysága	Önkormányzat	Folyamatos
Z-2	Közhasználatú zöldfelületek mennyiségi és minőségi fejlesztése, biológiailag aktív felületek növelése	Új zöldterületek kialakítása	Zöldfelület nagysága	Önkormányzat	Folyamatos
Z-3	Aktív rekreációs, sportolási lehetőségek, sportolásra használható terek típusainak bővítése, tömegsportok támogatása	Sportközpont támogatása	Sportolásra alkalmas terek nagysága	Önkormányzat	Folyamatos
Z-4	Településszépítési programok lebonyolítása	Lakossági kezdeményezések támogatása	Programok száma	Civil szervezetek	Folyamatos
Épített értékek					
É-1	Épített értékek védelme	A Postakocsi Fogadó helyzetének rendezése	A Postakocsi Fogadó állapotának javulása	Kormányhivatal	Folyamatos
É-2	Településkép védelme	Az arculati kézikönyv előírásainak betartása	Figyelmeztetések száma 2018-ban	Önkormányzat	Folyamatos
Hulladékgazdálkodás					
H-1	Kevesebb illegális hulladék lerakás	Az erdő menti hulladéklerakás visszaszorítása fokozott ellenőrzéssel	Ellenőrzések száma	Önkormányzat	Folyamatos

H-2	Szelektív hulladékgyűjtés támogatása a házhoz menő szelektív gyűjtés megvalósításával.	A Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Társulásnál a házhoz menő gyűjtés kezdeményezése	Házhoz menő szelektív gyűjtés bevezetése	Önkormányzat és Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Társulás	2019
H-3	Lakossági hulladék gyűjtési akciók szervezése	Települési hulladék gyűjtési akciók szervezése	A hulladék gyűjtési akciók száma	Civil szervezetek	Folyamatos
H-4	A hulladékgyűjtési kultúra erősítése támogatása intenzív ismeretterjesztéssel	Intenzív ismeretterjesztéssel akciók szervezése	Ismeretterjesztési akciók száma	Civil szervezetek és Önkormányzat	Folyamatos
Energiagazdálkodás					
E-1	Energia megtakarítás	Az új Önkormányzati épületeknél korszerű fűtési rendszer alkalmazása	Az új Önkormányzati épületeknél energiatakarékos fűtési rendszer alkalmazása (2019-ben az Egészségháznál)	Önkormányzat	Folyamatos
E-2	Megújuló energiaforrások részarányának növelése	A napelem alkalmazásának elősegítése	Az új Önkormányzati épületeknél napelemek alkalmazása (2019-ben az Egészségháznál)	Önkormányzat	Folyamatos
E-3	CO2 kibocsátás csökkentése	Hibrid autó vásárlása	Új vásárlás esetén hibrid rendszer előnybe helyezése	Önkormányzat	Folyamatos
Emberi egészség védelme					
EV-1	Parlagfű és egyéb allergizáló növények visszaszorítása	A közterületek folyamatos tisztítása	Kaszálások száma	Önkormányzat	Folyamatos

EV-2	Egészségügyi ellátás fejlesztése	Új egészségház építése	Új egészségház átadása	Önkormányzat	2019
Környezeti nevelés					
KN-1	Környezettudatos magatartásra ösztönzés, környezeti nevelés fejlesztése	Részvétel környezettudatosságot elősegítő pályázatokban	Környezettudatosságot elősegítő pályázatok száma	Önkormányzat	Folyamatos
KN-2	Szemléletformálás, társadalom környezeti értékrendjének javítása	Pályázatokhoz kapcsolódó szemléletformálás	Szemléletformálás elősegítő pályázatok száma	Önkormányzat	Folyamatos
Az Önkormányzat az okos település építője					
OT-1	Információs rendszer fejlesztése	A település <i>kiemelet területein</i> a free WIFI bevezetése	Free WIFI-vel ellátott terület %-a	Önkormányzat	Folyamatos
OT-2	E-ügyintézés népszerűsítése	Interneten intézhető ügyek használatának népszerűsítése	Az interneten intézett ügyek részaránya	Önkormányzat	Folyamatos
OT-3	A könyvtár e-könyv állományának fejlesztése	A könyvtár internetes szolgáltatásinak fejlesztése	A könyvtár e-könyvállományának száma	Önkormányzat	Folyamatos

6 A programban kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközei

A program végrehajtásáért és annak ellenőrzéséért a Képviselő-testület felel, melynek feladatai:

- a környezet állapotáról szóló éves beszámoló elfogadása;
- szükség esetén kiegészítő intézkedések meghozatala.

7 Intézkedések végrehajtásának, eszközök alkalmazásának tervezett forrásai

Az intézkedések és programok végrehajtásának finanszírozási forrásai:

- **Önkormányzati költségvetési forrás**
- **Helyi környezetvédelmi alap**
- **Környezetvédelmi alapítványok forrásai**
- **Pályázati források**
  - Minisztérium pályázatok
  - Állami és Európai Unió források, pályázatok révén
  - Civil szervezet és alapítványok forrásai

Jelen környezetvédelmi program a 2019-2023 évekre szóló stratégiai terv, amelyben segíti Gönyű község lakót, hogy élhető, élvezhető és fenntartható települési környezetben éljenek és neveljék a település ifjú lakóit.

Mellékletek

1. sz melléklet: Jogszabályi háttér**A környezetvédelmi program jogszabályi háttere**

- *Általános jogszabályok:*
  - 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
  - 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és területrendezésről
  - 2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
  - 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról
  - 1991. évi XX. törvény a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről

- *Levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos jogszabályok:*
  - 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet a levegő védelméről
  - 4/2002. KvVM rendelet a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről
  - 4/2011. (I.14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről
  - 6/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról

- *Vízminőség-védelemmel és talajvédelemmel kapcsolatos jogszabályok:*
  - 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
  - 2007. évi CXXIX. törvény a termőföld védelméről
  - 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről
  - 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól
  - 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról
  - 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól
  - 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről
  - 240/2000. Korm. rendelet a települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtő területek kijelöléséről
  - 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről
  - 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról

- 10/2010. (VIII. 18.) VM rendelet a felszíni víz szennyezettségi határértékeiről és azok alkalmazásának szabályairól
- 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetéséről
- 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról
- 21/2002. (IV. 25.) KöViM rendelet a víziközművek üzemeltetéséről
- 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet a nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról
- 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és belvízvédekezésről
- 201/2001. Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről 1993. évi XLVIII törvény a bányászatról
- 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről
- Épített környezet védelmével kapcsolatos jogszabályok:
  - 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
  - 2001. évi LXIV. törvény kulturális örökség védelméről
  - 149/2000. (VIII. 31.) Korm. rendelet a régészeti örökség védelméről szóló Európai Egyezmény kihirdetéséről 393/2012. (XII.20.) Korm. rendelet a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról
- Táj- és természetvédelemmel kapcsolatos jogszabályok:
  - 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről
  - 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
  - 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet a fás szárú növények védelméről
  - 67/1998. (IV. 3.) Korm. rendelet a védett és fokozottan védett életközösségekre vonatkozó korlátozásokról és tilalmakról
  - 2/2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról
  - 1995. évi XCIII. törvény a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról
  - 33/1997. (II.20.) Korm. rendelet a természetvédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos szabályokról
  - 348/2006. (XII.23.) Korm. rendelet a védett állatfajok védelmére, tartására, hasznosítására és bemutatására vonatkozó részletes szabályokról

- 12/2005. (VI.17.) KvVM rendelet a fokozottan védett növény-, illetve állatfajok élőhelyén és élőhelye körüli korlátozás elrendelésének részletes szabályairól
- 13/2001. (V.9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről
- 276/2004. (X.8.) Korm. rendelet a természet védelmét szolgáló egyes támogatásokra, valamint kártalanításra vonatkozó részletes szabályokról
- 24/2010. (VI.24.) Ör. a közterületek használatáról és a fás szárú növények védelméről
- 7/2011. (II.24) Ör. helyi védett természeti területté nyilvánításról
- *Hulladékgazdálkodással kapcsolatos jogszabályok:*
  - 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékokról
  - 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
  - 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről
  - 1/1986. ÉVM-EÜM rendelet a köztisztasággal és a települési szilárd hulladékokkal összefüggő tevékenységekről
  - a köztisztasággal összefüggő tevékenységekről szóló 30/2014 (VI.30.) Ör. rendelet
  - *Zaj- és rezgésvédelemmel kapcsolatos jogszabályok:*
    - 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól
    - 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról
    - 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről

Irodalomjegyzék

---

¹ E-On - UNIPER környezetvédelmi jelentés, monitoring programok, IPPC jelentés

² Országos Szakfelügyeleti Módszertani Központ Egészségmonitorozás és Nem fertőző Betegségek Epidemiológiája Osztály, Lakossági egészségfelmérés 2007,
http://www.oszmk.hu/dokumentum/MikroLEF2007/MikroLEF-2007_PANNONHALMA.pdf

³ Katona József, MHT XXXII. Országos Vándorgyűlés Szeged, 2014. július)

⁴ HALASI-KOVÁCS 2009

⁵ A KvVM 45/2006 rendelet, Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló rendelet 4. számú melléklete

⁶ Telepuleskepi_arculati_kezikonyv_Gonyu

K I V O N A T

Készült Gönyű Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2019. február 7. napján megtartott rendes, nyilvános ülésén készült 123-2/2019. számú jegyzőkönyvből.

Döntés a 2019-2023. évi környezetvédelmi program jóváhagyásáról

A döntéshozatalban résztvevők száma 7 fő, a Képviselő-testület 7 igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül a következő határozatot hozta:

Gönyű Község Önkormányzata Képviselő-testületének **22/2019. (II. 7.) határozata**

Gönyű Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az önkormányzat 2019-2023. évi Környezetvédelmi Programját a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: Major Gábor polgármester

Határidő: azonnal

Major Gábor sk.
polgármester

dr. Szigethy Balázs sk.
jegyző

A kivonat hiteles.

Gönyű, 2019. február 26.

dr. Szigethy Balázs
jegyző